

ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ
ΛΡΙΘ. 2

Ἐκαστον τεύχος Δραχ. 1

15
ΑΠΡΙΛΙΟΥ

1921

“ΕΘΝΙΚΗ ΖΩΗ,”

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΥΑΓ. ΜΑΥΡΟΓΕΝΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 20. - ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡ. 30.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΔΟΛΛ. 6.

ΕΤΟΣ Α΄. - ΑΡΙΘ. 2.
15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1921

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡΑΧ. 1
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 44. — ΤΗΛ. 11-07

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ: Αί Έθνικαί τῶν Ἑλλήνων παραδόσεις. — Μία φορά τὸ Φθινόπωρο... (διήγημα). — Ἡ Χ. Α. Ν. — Ἀρχαιολογικά, Μ. Λέφνερ. — Ἡ Σύγχρονος Γυνή. — Ἡ Μόδα. — Τὸ Α΄. Ἐθνικὸν Γυναικεῖον Συνέδριον. — Ἀπὸ τὴν Κομφιδίαν τῆς Ζωῆς. — Τὸ Ράδιον. — Νυκτώνει... (μυθιστόρημα). — Ἡ Πόλις - Τὸ Θέατρον. — Ὁ νέος Πρόεδρος τῆς Ἀμερικῆς.

ΕΘΝΙΚΑΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

(ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ)

Τὸ γεγονός τῆς διασώσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ὑπὸ τὴν ἀπηνεστά-
την τουρκικὴν δουλείαν εἶναι μοναδικὸν ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ καὶ
ἀξιοθαύμαστον. Ἀναμφιβόλως δ' ἐκτὸς ἄλλων παραγόντων τῆς διασώ-
σεως αὐτοῦ, καὶ δὴ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης,
τὰ μάλιστα συνετέλεσαν εἰς τὴν διάσωσιν αὐτοῦ αἱ ἀπὸ τῆς ἐπαύριον τῆς
ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν τούρκων διαδοθεῖσαι ἀνὰ τὸν
ἑλληνικὸν λαὸν παραδόσεις αἵτινες ὑπῆρξαν δι' αὐτὸν ἐνεξάντλητος πηγὴ
παρρηθίας ἐν μέσῳ τῆς ἀγρίας τουρκικῆς τυραννίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ
τῆς ἑκατονταετηρίδος τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 δυνάμεθα
ν' ἀναγράψωμεν ἐναυθα γενικῶς τὰς ἐθνικὰς μας ἐκείνας παραδόσεις.

Εὐθὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ ἀγνώστου ποιη-
τοῦ, ἀποκρύψαντος προφανῶς τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ φόβου τῶν Τούρκων,
συνετάχθησαν ὁ «Θρηγὸς Κωνσταντινουπόλεως» καὶ μετ' αὐτὸν τὸ «Ἀνά-
κλημα τῆς Κωνσταντινουπόλεως», ὡσαύτως ὑπὸ ποιητοῦ ἀγνώστου. Ἐν
ἀμφοτέροις τοῖς ποιήμασι περιεγράφοντο ζωηρότατα ἡ ἄλωσις τῆς Κων-
σταντινουπόλεως, ὁ ἥρωϊκὸς θάνατος τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ἡ
εἰσβολὴ τῶν τούρκων εἰς τὴν ἀλωθεῖσαν πόλιν, αἱ διαρπαγαὶ αὐτῶν καὶ
αἱ λεηλασίαι, ἡ καθύβρισις τῶν ἱερῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ πάντων μάλ-
ιστα ἡ κατάληψις τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ ἡ μεταβολὴ αὐτῆς εἰς μου-
σουλμανικὸν τέμενος. Ὁ ποιητὴς τοῦ ἀνακλήματος, πρὸς τὸν ἥλιον ἀπο-
στρεφόμενος, λέγει.

«Ἡλιέ μου ἀναίτειλε παντοῦ σ' οὐλον τὸν κόσμον
φέγγε κ' ἔκτεινε τὰς ἀκτίνάς σου σ' ὄλην τὴν οἰκουμένην,
καὶ τώρα τὴν τουρκόπολιν, δὲν πρέπει πειὸ νὰ φέγγης,
ἀλλ' οὐδὲ τὰς ἀκτίνάς σου πρέπει ἐκεῖ νὰ στέλλης,
νὰ βλέπουν τ' ἄνομα σκυλιὰ ταῖς ἄνομαῖς νὰ κάμνουν,
νὰ ποιοῦν σταύλους ἐκκλησιαῖς, νὰ καίουν τὰς εἰκόνας,
νὰ σκίζουν, νὰ καταπατοῦν τὰ ἴχθυα βαγγέλια,
νὰ καθυβρίζουν τοὺς σταυροὺς, νὰ τοὺς κατατσακίζουν,
νὰ παίρνουσι τ' ἀσήμια τοὺς καὶ τὰ μαργαριτάρια,
καὶ τῶν ἁγίων τὰ λείψανά τὰ μοσχομυρισμένα,
νὰ καίουν ν' ἀφανίζουσιν, ἔς τὴν θάλασσαν νὰ ρίπτουν,
νὰ παίρνουν τὰ λιθάρια τῶν καὶ τὴν εὐκόσμησίν τῶν
καὶ τ' ἅγια δισκοπότηρα κούπαις κρῆσά νὰ πίνουσι.»

Περιγράφας δὲ περαιτέρω τὰς κτηνώδεις ἀτιμώσεις τῶν ἑλληνίδων,
ὑπάνδρων, χηρῶν, παρθένων, μοναζουσῶν καὶ ἡγουμενισῶν τὰς ὁποίας

«Ἄνεμος δὲν ταῖς ἐδίδεδε, ἥλιος οὐκ ἔβλεπέν ταῖς,
ἐψάλλαν καὶ νεγνώθησαν εἰς τ' ἅγια μοναστήρια»

ἀνακράζει.

«Μὴ τὸ πομένης οὐρανέ, καὶ γῆ, μὴ τὸ βαστάξης ἦλιε,
σκότασε τὸ φῶς, σελήνην μὴν τοὺς δώσης!»

Ὅμοιον ἐννοεῖται ὅποιαν βλαστάν ἐντύπωσιν ἐνεποίουν ταῦτα εἰς τὴν
ψυχὴν τοῦ καταδυναστευομένου λαοῦ. Καὶ ἐὰν ἐκ τῶν ἀνωτέρω ποιημά-

Ἡ Ἁγία Σοφία.

τῶν τῶν περιγραφόντων τὴν μεγάλην συμφορὰν, ἡδύνατο ὁ λαὸς μᾶλλον
ν' ἀποθαρρυνθῆ, διεδίδοντο ὅμως παρ' αὐτῷ ταυτόχροτως ἕτεροι παραδό-
σεις, ἐμπνεύσαι τὴν ἐλπίδα περὶ τῆς ἀπὸ τῶν Τούρκων ἀπελευθερώσεως.
Αἱ παραδόσεις αὗται περιστρέφοντο περὶ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν καὶ τὸν Βα-
σιλέα Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Κατὰ τινὰ παραδοσιν, ἦν ἄγνωστος

ποιητής και ἐν δημοτικῷ ἄσματι διετύπωνεν ἤδη πρὸ τῆς ἀλώσεως ἡμέραν τινά, καθ' ἣν ὤραν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ, τελομένης τῆς θείας λειτουργίας ἐμελλε

«να μπόυνε στὸ χειροβικὸ καὶ νῆρη ὁ Βασιλεὺς περισσότερὰ κατέβηκε ἀπὸ τὰ μεσουράνια·

— Πάψετε τὸ Χειροβικὸ κι' ἄς χαμηλεύσουν τ' Ἄγια! παπάδες πᾶστε τὰ Ιερά, καὶ σεῖς κερὰ σβυστήτε, γιὰτ' εἶναι θέλημα Θεοῦ ἢ Πόλις νὰ τουρκέψη...»

Ἡ Δέσποινα ἐταράχτηκε κ' ἐδάκρυσαν αἱ εἰκόνες, — «Σώπασε κυρὰ Δέσποινα καὶ σεῖς εἰκόνες μὴν κλαίτε· πάλαι μὲ χρόνια μὲ καιρούς, πάλαι δικιάς εἶναι».

Κατ' ἄλλην παράδοσιν, καθ' ἣν ὤραν εἰσῆλθον οἱ τούρκοι εἰς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμη ἡ Λειτουργία. Ὁ προεξάρχων αὐτῆς ἱερεὺς ἔλαβεν ἀμέσως τὸ ἄγιον δισκοπότηρον, ἀνέβη εἰς τὰ κατηχούμενα τοῦ ναοῦ, εἰσῆλθεν εἰς μίαν θύραν καὶ ἡ θύρα ἐκλείσεν ἀμέσως. Οἱ τούρκοι καταδιώκοντες αὐτὸν εὐρέθησαν πρὸ κλεισμένου τοῦ ναοῦ, ὄν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταρτίσῃσι, διότι εἶναι θέλημα Θεοῦ ν' ἀνοιχθῆ ἡ μόνη τῆς θύρας ἐκείνη, νὰ ἐξέλθῃ ὁ ἱερεὺς καὶ νὰ τελειωθῇ ἡ Λειτουργία ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ κατὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς Κ)πόλεως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλη παράδοσις ἀναφέρει ὅτι τῷ 1522 κατὰ τὸ μεσονύκτιο τῆς ἐορτῆς τοῦ Χριστιανικοῦ Πάσχα, οἱ τούρκοι ἐλθόντες εἰς τὰ προαύλια τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἤκουσαν ψαλμωδῶσαν καὶ εἶδον φῶς μέγα ἐν αὐτῷ, πλησιάσαντες δὲ εὗρον τὰς πύλας ἀνεφριγμένες καὶ ἤκουσαν τὴν ψαλμωδῶσαν «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν». Ὁ Σουλτᾶνος πιστοποιήσας τὸ γεγονός καὶ ἐξοργισθεὶς διενόησε πρὸς στιγμὴν νὰ κατασφάξῃ πάντας τοὺς Χριστιανούς, ἀλλ' ἀπετράπη διὰ τῶν συμβουλῶν τοῦ Μ. Βεζύρου. Ἀπὸ τῶν πρώτων δὲ ἡμερῶν τῆς ἀλώσεως ἐπιστεύετο ὅτι ἐτελεῖτο κατ' ἔτος ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ κατὰ τὴν νύκτα τῆς Ἀναστάσεως μυστικῶς ἡ θεία Λειτουργία ὑπὸ νεκρῶν ἢ κενωμένων τῶν ζώντων κόσμου λειτουργῶν τοῦ Θεοῦ. Πιστεύεται δὲ καὶ μέχρι σήμερον ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ὅτι τὴν Μ. Πέμπτην, ὅτε γίνεται ἡ βαρὴ τῶν ὡῶν τοῦ Πάσχα, εὐρίσκονται κελύφη ἐρρυθρῶν ὡῶν ἐν τῇ Αὐλῇ τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅτι ὑπάρχει ἐν αὐτῇ κρύπτη ἀνοικοδομημένη κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα καὶ ὅτι πρὸς τὸν Χριστιανόν, ὅστις θὰ ἔχῃ τὴν εὐτυχίαν τότε νὰ παρευρεθῆ, προσκλίβει μίαν κανδήλα κρεμασμένη ἀπὸ τῆς στέγης, ἣ ὅτι ἡ θεία λειτουργία τοῦ Πάσχα γίνεται ἐν τινι ἱερῷ θήματι τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅπου ἀνοίγεται ἀπᾶς τοῦ ἔτους, ἀν δὲ τυχὸν ὁ παρευρεθείς κατὰ τὴν λειτουργίαν χριστιανὸς δὲν προφθάσῃ νὰ ἐξέλθῃ, εὐθὺς μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς, κλείουσι αἱ θύραι καὶ μένει καθειρηγμένος μέχρι τοῦ Πάσχα τοῦ ἐπιόντος ἔτους. Ἀναφέρεται δὲ ὑπὸ τῆς παραδόσεως ὅτι καὶ τις μικρὸς παῖς ὑπηρετῆς παντοπωλείου τῆς Κ)λεως ὅστις εἰσελθὼν κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Πάσχα πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ παρευρεθείς κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν, ἐκλείσθη ἐπὶ ἐν ἐλόκληρον ἔτος. Κατ' ἄλλας παραδόσεις ἐπὶ τοῦ θόλου τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐφάνη ποτὲ φωτεινὸς σταυρός, ὃν μάτην οἱ κατατρομάξαντες τούρκοι προσεπάθησαν νὰ σφύσασιν, ἦτο δὲ «σημεῖο φανερό ἀπὸ τὸν Θεόν, πῶς θὰ γίνῃ πάλιν δική μας ἡ Ἁγία Σοφία». Ἡ ἁγία Τράπεζα τοῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐπιστεύετο ὅτι δὲν κατεστράφη ὑπὸ τῶν τούρκων, ἀλλὰ μεταφερομένη ὑπὸ τῶν Φράγκων ἐβυθίσθη εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Προποντιδίδος. Το μέρους δ' ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης εἶναι γαληναῖον πάντοτε, καὶ ἐν καιρῷ τῆς μεγίστης θαλασσοστοραχῆς, καὶ εὐωδιάζει. «Ὅταν θὰ πάρωμε πάλιν τὴν Πόλι, προσθέτῃ ἡ παράδοσις, θὰ βρεθῇ καὶ ἡ ἁγία Τράπεζα καὶ θὰ τὴν στήσουν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ, νὰ γίνουσι σ' αὐτὴν τὰ ἐγκαίνια». Κατὰ παραλλαγὴν τῆς παραδόσεως ταύτης ἡ ἁγία Τράπεζα, μεταφερομένη ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν, κατὰ τὴν ἀλωσιν τῆς Κ)πόλεως ὑπ' αὐτῶν καὶ τῶν Σταυροφόρων (1204), ἐβυθίσθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κινεῖται διαρκῶς ἐν τῷ βυθῷ προσεγγίζουσα εἰς τὴν ἀκτὴν. Ὅταν θὰ ἐγγίσῃ αὐτὴν τελείως, θ' ἀνακτῶσιν οἱ Ἕλληνες τὴν Κ)πολιν.

Περὶ τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου Παλαιολόγου ἐπεκράτει ἀμφιβολία ἀν ἀπέθανε «καὶ τινες μὲν ἐλθόντες ἔλεγον ὅτι ἐφυγεν, ἄλλοι δὲ ἐν τῇ πόλει εἶναι ἔλεγον κερκισμένον, ἄλλοι δὲ τεθνᾶναι μαχόμενον» λέγει ὁ

Φραντζῆς, ὅστις ὅμως πληροφορεῖ ὅτι ὁ Κωνσταντίνος ἀπέθανεν ἠρώϊκως μαχόμενος καὶ ὅτι ὁ πορθητὴς ἀναζητήσας τὸ πτώμα αὐτοῦ εὗρεν αὐτό. Ὁ Μεγκμέτ ἐπὶ τούτῳ «περιχαρῆς καὶ εὐφραϊνόμενος ὑπῆρχε καὶ προστάζει αὐτοῦ οἱ εὐθεθέτες χριστιανοὶ ἐθαψαν τὸ βασιλικὸν πτώμα μετὰ τιμῆς». Ὁ Φραντζῆς οὐδὲν λέγει περὶ τοῦ τόπου τῆς ταφῆς. Εἶναι λιαν πιθανόν ὅτι ὁ Κωνσταντίνος ἐτάφη ἀρχικῶς ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ἐν ᾧ καὶ οἱ λοιποὶ Βασιλεῖς ἐθάπτοντο καὶ ὅστις ἀφῆθη εἰς τὸν νέον Πατριάρχον, καταληθθεὶς ὑπὸ τῶν τούρκων μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν αὐτοῦ. Ἄλλ' αἱ παραδόσεις τοποθετοῦσι νῦν τὸν τάφον τοῦ Κωνσταντίνου ἢ ἐν τῷ Γκιουλ τζαμί, τοῦ θεωρουμένου ὡς ἀρχαίου ναοῦ τῆς ἁγίας Θεοδοσίας, καταληθθέντος ὑπὸ τῶν τούρκων, ἢ ἐν Βερά Μεϊδάνι, ἢ παρὰ τὴν κατὰ τὸ Ἑπταπόριον χρυσὴν πύλην «Χρυσόπορταν», ἣτις ἐκλείσθη ὑπὸ τῶν τούρκων κτισθεῖσα, ἐντεῦθεν δὲ καὶ Καπαλὺ-καπού, κλειστὴ πύλη καλεῖται. Λέγεται δὲ ὅτι ἐκλείσεν αὐτὴν οἱ τούρκοι ἀποικοδομήσαντες, διότι, κατὰ τὴν παράδοσιν, δι' αὐτῆς θὰ εἰσελθῇ πάλιν ὁ Κωνσταντίνος Παλαιολόγος. Ἡ παράδοσις θέλει αὐτὸν μαρμαρωμένον καὶ μένοντα ἐν κρύπτῃ τινί. Διότι κατ' αὐτὴν δὲν ἐφρονεῖται ἐν τῇ μάχῃ, ἀλλ' ἐσώθη θαυμασιῶς ἀναρπαγείς ὑπὸ τῆς δεξιᾶς τοῦ Κυρίου, ἀποκρύψαντος αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπιφυλάσσοντος αὐτὸν διὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνακτήσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς τιμωρίας τῶν τούρκων διὰ τὰ δεινὰ ἄτινα ὑπέστησαν οἱ Ἕλληνες παρ' αὐτῶν.

Ἡ παράδοσις αὕτη περὶ τοῦ «μαρμαρωμένου Βασιλέως» ἤρξατο διαδομένη ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς δουλείας, διότι ὁ ποιητὴς τοῦ Θρήνου τῆς Κωνσταντινουπόλεως λέγει :

«ὦ Κωνσταντίνε Βασιλεῦ, Δράγαση τὸ πινόμενί μου, ποῦ εὐρίσκεισαι, ἐχάθης, ἐκρυβήθης, ἕξης ἢ καὶ ἀπέθανες ἐπάνω στὸ σαθὶ σου ; ὦ Κωνσταντίνε Βασιλεῦ τί νάιναι ἀπὸ σένα ; λέγουν ὅτι ἀπέθανες ἐπάνω στὸ σαθὶ σου ἤκουσα πάλιν νὰ λέγουσι καὶ εἶσαι κερκισμένος ὑπὸ χειρὸς τῆς πανσθενούς δεξιᾶς (τοῦ) Κυρίου. Μακάρι νὰ 'σαι ζωντανός, σάν εἶσαι ἀποθαμμένος»

Ἐκ τούτων καταφαίνεται ὅτι λιαν ἐνωρὶς διεδίδετο ἢ περὶ τοῦ μαρμαρωμένου Βασιλέως παράδοσις, ἐδραιωθεῖσα, μικρὸν κατὰ μικρὸν, ἐν τῇ συνειδήσει τοῦ λαοῦ, ὅστις ἐκτοτε ἀκράδαντως αὐτὴν πιστεύει.

Ἐκτὸς δὲ τῶν ἀνωτέρω παραδόσεων διεδίδετο παρὰ τῶ ἑλληνικῷ λαῷ οἱ λεγόμενοι χρησμοὶ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ καὶ αἱ ὀπτασίαι τοῦ Ἀγαθαγγέλου. Οἱ χρησμοὶ τοῦ Λέοντος, συναχθέντες κατὰ τοὺς μέσους χρόνους προσεπηξήθησαν μεταγενεστέρως, κατὰ τὰ ἐκείνητα συμβάντα γεγονότα, συμπεριλαμβάνοντα καὶ ὑπαινιγμούς περὶ τῆς ἀνακτήσεως τῆς Κ)λεως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἐκδιώξεως τῶν τούρκων. Αἱ δὲ πολυθρύλητοι ὀπτασίαι τοῦ Ἀγαθαγγέλου συνετάχθησαν, ὡς φαίνεται, κατὰ τὸν ἰγ' αἰῶνα ἀποδοθεῖσαι εἰς ἀνύπαρκτον πρόσωπον, εἰς τὸν μοναχὸν Ἀγαθαγγέλον, ἀκμάσαντα, δῆθεν, κατὰ τὸν ἰγ' αἰῶνα. Καίτοι δὲ γριφώδεις καὶ ἀκατάληπτοι, εὐρύτατα διεδόθησαν παρὰ τῶ ἑλληνικῷ λαῷ, ἐνισχύουσαι τὴν ἐλπίδα αὐτοῦ περὶ τῆς καταλύσεως τῆς τούρκικης τυραννίας, μεθ' ἧς οὐδέποτε ὁ λαὸς συνεβίασθη.

Αἱ ἔθνικαι παραδόσεις ὑπῆρχαν ἀπλήρησις τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ συνειδήσεως, ἣτις ἐξηδηλώθη διὰ τῶν ἀδικαλιπτῶν κατὰ τῶν βαρβάρων τούρκων ἐξεγέρσεων καὶ ἣτις θὰ ἱκανοποιθῆ ἴσως ὅταν πληρωθῶσι πάντες οἱ πόθοι του, διὰ τῆς ἀνακτήσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

χ.

Δ Η Λ Ω Σ Ι Σ

Ἅσσοι ἔλαβον τὸν 1ον καὶ 2ον ἀριθμὸν τῆς «ΕΘΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ» καὶ ἐκράτησαν αὐτούς, θὰ θεωρηθῶσιν ὡς συνδρομηταί.

ΜΑΞΙΜ ΓΟΡΚΗ

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ...

ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΝΟΣ ΠΟΛΥΣΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Μία φορά τὸ φθινόπωρο ἔτυχε νὰ εὐρεθῶ εἰς πολὺ δυσάρεστον θέσιν. Εἰς τὴν πόλιν δηλαδὴ ὅπου μὲν εἶχα φθάσει καὶ ὅπου δὲν εἶχα κινεῖν γνωστόν, εὐρέθηκα χωρὶς πεντάρα στὴν τσέπη καὶ δίχως στέγη.

Ἄφου ἐπούλησα κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἀπὸ τῆ φορεσίᾳ μου ὅ,τι δὲν μου ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαῖον, ἐβγήκα ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς ἕνα μέτρος κοντὰ στὸν λιμένα, ὅπου κατὰ τὰς ἡμέρας μὲν τῆς ποταμοπολείας ἐβράζεν ἡ λιμενικὴ κίνησις καὶ ἡ ἐργασία, τὴν ὁμοίαν ἦτο ἐρημικόν, διότι ἦσαν αἱ τελευταῖαι ἡμέραι τοῦ Ὀκτωβρίου.

Σκάπτων μὲ τὰ πόδια μου τὴν ὑγρὰν ἄμμον καὶ ἐρευνῶν μὲ τὸ βλέμμα μου μήπως ἀνακαλύψω τίποτε φεγγάσιον, ἐπλανώμενον ὀλομόναχος μέσα εἰς τὰ ἐρημικὰ κτίρια καὶ τὰ ἐμπορικὰ παρατήγματα, καὶ ἐσκεπτόμην τί καλὰ ποῦ εἶνε νὰ ἦνε κανεὶς χορτασμένος.

Ἄφου εἶνε σήμερον ὁ πολιτικὸς, εὐκολώτερον εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν πείναν τῆς ψυχῆς, παρὰ τὴν πείναν τοῦ σώματος. Γιρίζετε μέσα εἰς τοὺς δρόμους, σὰς περικυκλῶνουν κτίρια ἀρετὰ καλὰ ἐξωτερικῶς καὶ ἴσως καὶ ἐσωτερικῶς ὅχι ἀσχημα, καὶ αὐτὸ εἰμπορεῖ νὰ σὰς προκαλῆσθαι σκέψεις εὐχαρίστους διὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, διὰ τὴν ὑγιεινὴν καὶ διὰ πολλὰ ἄλλα σοφὰ καὶ ὑψηλά· σὰς συναντοῦν καλοντυμένοι καὶ μεζεστὰ ἐνδύματα ἄνθρωποι, καὶ ὅπως εἶνε εὐγενικοί, πάντοτε παραμερίζουν ὅταν περνᾶτε, ἀπὸ λεπτότητα, μὴ θέλοντες νὰ παρατηρήσουν τὸ λυπηρὸν γεγονός τῆς ὑπάρξεώς σας. Μὰ τὸν Θεόν, ἢ ψυχὴ τοῦ πεινασμένου ἀνθρώπου πάντοτε τρέφεται μὲ καλλιτέραν καὶ ὑγιεινότεραν τροφήν ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ χορτατοῦ· νὰ μὴ σκέψις, ἀπὸ τὴν ὅποιαν εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ βγάλῃ ἕνα συμπέρασμα πολὺ εὐφρὰς ὑπὲρ τῶν χορτασμένων !.

... Ἦρχισε νὰ βραδυάζῃ, ἔπερε βροχὴ καὶ ἐφουσεῖται δυνατὸς βορρᾶς. Ὁ ἀνεμος ἐσύριζε εἰς τὰ ἀδεια παραπήγματα καὶ τὰ μικρομάγαζα, ἐκτύπα εἰς τὰ μεσάνητα καρφωμένα παραθύρα τῶν ξενοδοχείων καὶ τὰ κύματα τοῦ ποταμοῦ ἄφριζαν ἀπὸ τὴν ὀρμήν του, ἐπάφλαζαν εἰς τὴν ἄμμον τῆς ὄχθης ὑψούμενα εἰς συνεχεῖς λευκὰς κορυφὰς, καὶ ὑπεχώρουσαν ἐπειτα εἰς τὴν θαμνὴν ἔκτασιν ὡσάν νὰ προσεπάθει καθένας νὰ ὑποσκελίσῃ τὸ ἄλλο... Καὶ ἐνόμιζες, ὅτι ὁ ποταμὸς, αἰσθανόμενος τὴν προσέγγισιν τοῦ χειμῶνος, φοβισμένος ἔσπευδε νὰ ἀποσυρθῇ κάπου διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰ δεσμά του πάγου, ὁ ὁποῖος εἰμποροῦσε καὶ αὐτὴν ἐκείνην ἀκόμη τὴν νύκτα νὰ ἐξαπολύσῃ ἐπάνω του τὸν βορρᾶν. Ὁ οὐρανὸς ἦτο βαρὺς καὶ σκοτεινός, ἀπὸ ἐπάνω ἀδιακόπως ἐπιπταν μάλιστα ὄραται σταγόνες βροχῆς, καὶ τὴν θλίβεράν ἐκείνην ἐνέργειαν τῆς πέριξ μου φύσεως ἐπέτειναν δύο σπασμένες καὶ τερατώδεις ἰτίες καὶ μία ἀναποδογυρισμένη εἰς τίς ρίζες τῶν βάρκα.

Ἡ ἀναποδογυρισμένη φελοῦκα μὲ τὸ σπασμένο της κῆτος καὶ τὰ ἀπὸ τὸν ἀέρα ἀπογυμνωμένα δένδρα, ἦταν ἔλεινη καὶ παλῆ... Ὅλα γύρω ἦσαν κατεστραμμένα, ἐρημικῶς καὶ νεκρά, ἐνῶ ὁ οὐρανὸς ἔχυνεν ἀστείρευτα δάκρυα. Ἀπὸ τὴν ἐρήμωσιν καὶ τὴ σκοτεινὰ ὅλα γύρω ἐνόμιζα ὅτι ξεψυχούσαν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἀπομείνω μόνος ἐγὼ ζωντανός, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐμὲ ἀναμένει κρῦος θάνατος.

Καὶ ἤμουν τότε δεκαοκτὼ ἐτῶν, — ὠραία ἡλικία !

Ἐδάριζα, ἐδάριζα ἐπάνω εἰς τὴν ψυχρὴν καὶ ὑγρὴν ἄμμον τουρτουρίζοντας μὲ τὰ δόντια εἰς τιμὴν τῆς πείνης καὶ τοῦ ψύχους, καὶ ἔξαφνα ἐκεῖ ποῦ μάτην ἀναζητοῦσα κατὰ φαγώσιμον, ἐμβαίνοντας εἰς ἕνα παραπήγμα εἶδα μίαν σφισσασμένην κατὰ σχῆμα μορφὴν μὲ γυναικεῖαν ἐνδυμασίαν, ὑγρὴν ἀπὸ τὴν βροχὴν καὶ κολλημένην εἰς τὴν καμπουριασμένην τῆς ράχην. Ἐστάθην ἀπὸ πᾶν τῆς καὶ περιεργασθὼν τὴ κάμνει. Καὶ εἶδα ὅτι

σὰν νὰ ἄνοιγε λάκκον εἰς τὴν ἄμμον σκάπτοντας κάτω ἀπὸ τὸ παραπήγμα.

— Τί κάνεις αὐτοῦ ; — τὴν ἠρώτησα γονατίζων πλησίον τῆς.

Ἐβγάλε μίαν χαμηλὴ φωνὴ καὶ ἀμέσως ἀνατινάχθηκε καὶ σηκώθηκε· τὴν ὥρα ποῦ ἦτο ὀρθία καὶ μὲ ἐκὺτταξε μὲ ὀρθάνοιχτα καταροβισμένα στακτιὰ μάτια, εἶδα ὅτι ἦτο ἕνα κορίτσι τῆς ἡλικίας μου, μὲ πολὺ συμπαιθητικὸ πρόσωπο, στολισμένον δυστυχῶς μὲ τρεῖς μεγάλες μελανιές. Αὐτὸ τὴν χαλοῦσε, μολοντὴ ἢ μελανιές ἦταν ἰρμονικῆς : δύο κάτω ἀπὸ τὰ μάτια ἰσομεγέθεις καὶ μία—ἡ μεγαλύτερα—στὸ μέτωπο, ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν ρίζα τῆς μύτης· εἰς αὐτὴν τὴν συμμετρίαν ἐφαίνετο ἡ ἐργασία καλλιτέχνου ποῦ εἶχε πολὺ πεῖρα εἰς τὸ νὰ χαλᾷ τὰς ἀνθρωπίνους φυσιογνωμίας.

Τὸ κορίτσι μὲ ἐκὺτταξε, καὶ ὁ φόβος τῆς διελύετο βαθμηδὸν ἀπὸ τὰ μάτια... Νά τὴν, ἐτίναξε τὴν ἄμμο ἀπὸ τὰ χέρια, διώρωσε τὸ τρίτιον μαγδύλι τῆς κεφαλῆς τῆς, ἐσυμμαζεύθηκε καὶ εἶπε :

— Καὶ σύ, φαίνεται, πεινᾶς ;.. Λοιπόν, σκάψε.. τὰ δικὰ μου τὰ χέρια κουράσθηκα. Ἐκεῖ—καὶ μὲ κίνημα τῆς κεφαλῆς μου ἔδειξε τὸ παραπήγμα—θὰ ἔχῃ ψωμί, ἴσως καὶ σαλάμι. Αὐτὸ τὸ παραπήγμα δουλεύει ἀκόμα..

Ἦρχισε νὰ σκάπτῃ καὶ αὕτη, ἀφου ἐπερίμενε λιγάκι καὶ μὲ ἐκὺτταξε, ἐκάθισε κοντὰ μου καὶ ἤρχισε νὰ μὲ βοηθῇ...

Ἐδουλεύαμεν σιωπηλόι. Δὲν εἰμπορῶ νὰ εἶπω τώρα, ἀν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐσκέφην διὰ τὸν ποικικὸν κώδικα, διὰ τὴν ἠθικήν, τὴν ἱδιοκτησίαν καὶ διὰ τὰ ἄλλα ἐκεῖνα πράγματα, τὰ ὅποια, κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἰδουμένων, πρέπει νὰ τὰ ἐθυμῆται κανεὶς εἰς ὅλην τὰς περιστάσεις τῆς ζωῆς του. Καὶ ἐπειδὴ ἐπιθυμῶ νὰ εἶμαι ὅσο τὸ δυνατόν ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ὀφείλω νὰ ὀμολογήσω, ὅτι τότε, φαίνεται, ἤμουν βυθισμένος εἰς τὴν προσπάθειαν ν' ἀνοίξω ὑπόνομον κάτω ἀπὸ τὸ παραπήγμα, ὡστε ὅπως διόλου ἐληθμόνητα ὅλας τὰς ἄλλας, πλὴν τοῦ τί εἰμποροῦσε νὰ βρεθῆ ἐκεῖ μέσα...

Ἐβράδυαζε. Τὸ σκότος—ὑγρὸν, ψυχρὸν καὶ μὲ μίαν ταγγὴν ἀποπνοίαν—ἐγένετο ὀλοῦν πυκνότερον γύρω μας. Τὰ κύματα ἐρρόχθουν ὅπως πρίν, ἢ δὲ βροχὴ ἐκτυποῦσε εἰς τὰ σάνδρια τοῦ παραπήγματος δυνατώτερα καὶ συχνότερα... Κάπου ἐκεῖ ἄρχιζε νὰ ἀνηχηθῇ τὸ κρόταλον τοῦ φύλακος.

— Ἐχει πάτωμα ἢ δὲν ἔχει ; — μὲ ἠρώτησε μὲ χαμηλὴ φωνὴ ἡ βοηθός μου. Δὲν ἐνόησα περὶ τίνος ὀμιλεῖ, καὶ εἰσιώπησα...

— Ἐχει, λέγω, πάτωμα τὸ παραπήγμα ; Ἄν ἔχῃ, τότε ὁ σκοπὸς μας πάει χαμένος. Θὰ σκάψουμε τὸ λάκκο, καὶ ὕστερα ἔξαφνα σκοντάφουμε σὲ χορτὰ ξύλα... Πῶς θὰ τὰ τραβήξῃς ; Καλλίτερα νὰ σπάσουμε τὸ λουκέτο... τὸ λουκέτο εἶνε προστυχεῖστοκο...

Αἱ καλαὶ ἰδέαι σπανίως ἐπισκέπτονται τὰ γυναικεῖα μυαλά· ἀλλ', ὅπως βλέπετε, μόλα ταῦτα τὰ ἐπισκέπονται... Ἐγὼ πάντα ἐκτιμῶσα τὰς καλὰς ἰδέας καὶ προσπαθοῦσα πάντοτε νὰ τὰς χρησιμοποιοῦ ὅπως εἰμποροῦσα.

Εὐρήκα τὸ λουκέτο, τὸ τραβήξα, καὶ τὸ ἀπέσπασα μαζὺ μὲ τοὺς χαλαράδες... Ἡ συνένοχος μου στὴ στιγμὴ ἐλυγίσθη καὶ σὰν φεθὶ μὲ ἐλιγμούς ἐτρόπωνε εἰς τὴν ἀνοιχθεῖσαν τετραγώνω τρῶπαν τοῦ παρυπήγματος. Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἠκούσθη ἡ ἐπιδιοικηστικὴ ἀναφώνησις τῆς :

— Μπράβο !

Ἐνας μικρὸς ἐπαινος γυναικῆς ἦτο δι' ἐμὲ πολυτιμότερος ἀπὸ ὅλοκληρον διθύραμβον ποῦ θὰ μοῦ ἐκαμνεν ἕνας ἄνδρας, ὅσον εὐγλωττος καὶ ἀν ἦτο ὅπως ὅλοι μαζὺ οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι ρήτορες. Ἀλλὰ τότε ἤμην

ολιγώτερον εύγενής παρά τώρα, κλί, χωρίς να δώσω προσοχήν εις τὸ φιλοφρόνημα τῆς φίλης μου, λακωνικά καὶ μὲ φόβον τὴν ἠρώτησα :

— Ἐχει τίποτε ;

Καὶ ἐκείνη ἤρχισε νὰ μὲ ἀπειρηθῆ μονότονα ὄλας τὰς ἀνακαλύψεις τῆς :

— Ἔνα καλαθὶ μὲ μουγκάλια... Ἄδειες σακούλες... Μία ὀμπρέλλα... Ἔνας σιδερένιος κουβάς...

Ἄλλ' αὐτὰ δὲν ἦσαν φαγώσιμα. Καὶ ἠσθάνομην ὅτι αἱ ἐλπίδες μου χάνονται... Ἐλλ' ἔξαφνα ἐβγάλε μίαν ζωηρὰν κραυγὴν :

— Ἄ! νὰ το.

— Τί;

— Ὠμί... Ἀλειμμα... Μόνο ὑγρό... Πάρ' τα!

Εἰς τὰ πόδια μου ἐκύλισθη τὸ ἄλειμμα, καὶ κατόπιν τοῦ αὐτοῦ, ἡ ἀνδρεία μου φίλη. Καὶ ἀμέσως ἐκοψα ἔνα κομμάτι, τὸ ἔχωσα εἰς τὸ στόμα μου καὶ ἔμασσοῦσα...

— Λοιπὸν δόσε μου κ' ἔμένα... Καὶ πρέπει τώρα νὰ φύγωμεν ἀπ' ἐδῶ. Ποῦ νὰ πᾶμε ; — Καὶ ἔριψεν ἑρευνητικὰ βλέμματα εἰς τὸ σκότος πρὸς ὅλα τὰ μέρη... Ἦταν σκοτάδι, ὑγρασία καὶ βουητό.

— Νά, ἐκεῖ εἶνε μιά ἀναποδογυρισμένη βάρκα... Ἐρχεσαι νὰ πᾶμ' ἐκεῖ ;

— Πᾶμε ! — Καὶ ἐπήγαμε, καθ' ὁδὸν κόπτοντες τὸ θήραμά μας καὶ μουκλώνοντας τὰ στόματά μας... Ἡ βροχὴ ἐγένετο ραχδιωτέρα, ὁ ποταμὸς ἐβογγούσε, ἀπὸ κἀπου ἐκεῖ ἤκούετο ἔνα παρατεταμένον περιπαικτικὸ σφύριγμα, — ὡσὰν κανεὶς μεγάλος καὶ κανένα μὴ φοβούμενος ἐσφύριζε ὄλα τὰ γῆιν καθεστῶτα, καὶ αὐτὴν τὴν ἑλεεινὴν φθινοπωρινὴν βραδυὰ, καὶ ἡμᾶς τοὺς δύο τῆς ἡρώας... Ἡ καρδιά ἐσφίγγετο δυνατὰ ἀπὸ τὸ σφύριγμα αὐτό· ἐν τούτοις ἔτρωγα μὲ ἀπλησίαν, δὲν ἐπήγγαινε δὲ πίσω τὸ κορίτσι, πού ἐπροχωρούσε μαζύ μου ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μου πλευρό.

— Πῶς σὲ λένε ; — τὴν ἐρώτησα, κ' ἐγὼ δὲν ζεῦρο γιατί.

— Νατάσια ! — μου ἀπήντησε μονολεκτικὰ, κτυπώντας τὰ χεῖλη ἐνῶ ἔμασσοῦσε.

Ἐγύρισα καὶ τὴν ἐκύτταξα καὶ ἐπόνεσεν ἡ καρδιά μου· ἐστρεψα τὸ βλέμμα εἰς τὸ σκότος ἐμπρὸς μου, καὶ μοῦ ἔφαινε ὅτι τὰ εἰρωνικά μουτρα τῆς τύχῃ μου μοῦ προσμεδίουσαν κατὰ τρόπον αἰνιγματώδῃ καὶ ψυχρόν...

... Ἡ βροχὴ ἐκτύπα ἀμειλίχως τὸ ξύλον τῆς βάρκας, τὸ ἀπαλὸν τῆς κτύπημα ἔγεννε σὲ μελαγχολικὰς σκέψεις, καὶ ὁ ἀνεμος ἐσφύριζεν εἰσορμῶν εἰς μίαν ρωγμὴν τοῦ θραυσμένου πυθμένου τῆς, ὅπου ἐδέρνετο ἀπὸ τὰ σφοδρὰ φουσημάτα τοῦ ἔνα μικροῦ πελεκουδι, ἐδέρνετο καὶ ἐτριζε μὲ ἔνα ἥχον ἀνήσυχον καὶ παραπεινετικόν. Τὰ κύματα τοῦ ποταμοῦ ἐξεχίνοντο εἰς τὴν ὄχθην καὶ ἀντήχουν τόσο μονότονα καὶ ἀπελπιστικά, ὡσὰν νὰ διηγοῦντο κἀτι ἀνυποφόρου ἐνοχλητικὸ καὶ βαρὺ, ποῦ τὰ εἶχεν ἀηδιασμένα μέχρις ἀποστροφῆς, κἀτι ποῦ ἤθελαν νὰ ἀποσύγουν, περὶ τοῦ ὁποίου ὁμως ἦτο ἀνάγκη νὰ ὀμιλήσουν. Τῆς βροχῆς τὸ πλατάγισμα ἀνεμιγνύετο μὲ τὸν παφλασμὸν τῶν κυμάτων, καὶ ἐπάνω εἰς τὴν ἀναποδογυρισμένην βάρκαν ἀντηχοῦσε ὡσὰν κάποιος ἀναστεναγμὸς παρατεταμένος, ἀτελειώτος, βαρὺς ἀναστεναγμὸς τῆς γῆς, δυσηρεστημένης καὶ κουρασμένης ἀπὸ τὰς αἰωνίας αὐτὰς ἐναλλαγὰς τοῦ διαυγοῦς καὶ θερμοῦ θέρους, καὶ τοῦ ψυχροῦ, ὀμιχλώδους καὶ ὑγροῦ φθινοπώρου. Καὶ ὁ ἀνεμος ἐξακολουθεῖσε νὰ πνέη ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐρημικὴν ἀκτὴν καὶ τὸν ἀφρισμένον ποταμὸν, νὰ φυσᾷ καὶ νὰ τραγοῦδῃ θλιβερὰ ἄσματα...

Κάτω ἀπὸ τὴν βάρκα δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τοποθετηθῆ κανεὶς ἀναπαυτικὰ ὁ χῶρος ἦτο στενός, καὶ ὑγρός ἀπὸ τὸν τρυπημένον πυθμένα ἐπερνοῦσαν φίλας καὶ ψυχρὰς ἢ σταγόνες τῆς βροχῆς καὶ εἰσορμούσαν ρεύματα ἀέρος... Ἐκαθήμεθα σιωπηλοὶ καὶ ἐτρέμαμεν ἀπὸ τὸ κρύο. Ἐγθυμοῦμαι, ἐνύσταξα. Ἡ Νατάσια εἶχε τὴν ῥάχη τῆς κολλημένην εἰς τὸ χεῖλος τῆς βάρκας, ζαρωμένη σ' ἔνα κουβάρι. Καθισμένη μὲ τὰ χέρια δεμένα γύρω ἀπὸ τὰ γόνατα καὶ μὲ τὸ σαγόνι ἀκουμπιμένο ἐπάνω τους, ἐκύτταζε μὲ ὀρθάνοχη μάτι καὶ βλέμμα ἀπλανὲς πρὸς τὸν ποταμό· εἰς τὸ ἄσπασ

τῆς πρόσωπο τὰ μάτια τῆς ἐφαίνοντο πελώρια μὲ τὶς μελανίες ποῦ εἶχαν ἀπὸ κάτω. Ἦτο ἀκίνητος, καὶ ἠσθάνομην ὅτι ἡ ἀκίνησία τῆς καὶ ἡ σιωπὴ τῆς ἤρχισαν βαθμηδὸν νὰ μοῦ προξενοῦν φόβο ἐμπρὸς τῆς. Ἦθελα νὰ ὀμιλήσω μαζύ τῆς, ἀλλὰ δὲν ἤξευρα ἀπὸ ποῦ νὰ ἀρχίσω.

Καὶ ἤρχισε νὰ ὀμιλῆ αὐτὴ πρώτη.

— Τὶ καθραμένη ζωὴ !... — καὶ ἐπρόφερε τὰς λέξεις καθαρά καθυρά, μὲ ἔνα τόνον ποῦ ἐξέφραζε βαθειὰν πεποίθησιν.

"Ὅτι ὁμως εἶπε δὲν ἦτο παράπονον. Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς ὑπῆρχε παρὰ πολλὴ ἀδιαφορία διὰ παράπονον. Ἀπλῶς ὁ ἄνθρωπος ἐσκέφθη ὅπως ἤξευρεν, καὶ καθήνητην εἰς ὠρισμένον συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον καὶ ἐξέφρασε δυνατὰ καὶ εἰς τὸ ὁποῖον δὲν εἰμπορούσα νὰ ἀντιλέξω χωρὶς νὰ ἔλω εἰς ἀντίφασιν μόνον μὲ τὸν ἑαυτόν μου. Διὰ τοῦτο καὶ ἐσιωποῦσα. Αὐτὴ δέ, ὡς νὰ μὴ παρατηροῦσε τὴν παρουσίαν μου, ἐξακολουθεῖσε νὰ κάθεται ἀκίνητη.

— Τούλάχιστον νὰ φοροῦσα... — εἶπε πάλιν ἡ Νατάσια, αὐτὴν τὴν φορὰν μὲ χαμηλὴ φωνὴ, σκεπτικὴ. Καὶ πάλιν εἰς τοὺς λόγους τῆς οὐτε μίαν νότα παραπόνου ὑπῆρχε. Ἦτο φανερόν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀφοῦ ἐσκέφθη διὰ τὴν ζωὴν, ἔτριψε βλέμμα εἰς τὸν ἑαυτόν του καὶ ἦσυχυ ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν, ὅτι διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ τοὺς σαρκασμοὺς τῆς ζωῆς δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ κάμη τίποτε ἄλλο, παρὰ ἀκριβῶς νὰ «φωρῆσῃ».

Μοῦ ἔκαμνε ἀνέκφραστο κακὸ καὶ μοῦ ἐπροξενεῖ νόνο ἡ τοιαύτη σαφήνεια σκέψεως, καὶ ἠσθάνομην, ὅτι ἐὰν ἐξακολουθῶ νὰ σιωπῶ, ἐξάπαντος θὰ κλιψῶ... Ἄλλὰ αὐτὸ θὰ ἦτο αἶσχος ἐμπρὸς εἰς μίαν γυναῖκα. καθ' ὅσον μαλιστα αὐτῆ—νὰ, δὲν κλαίει. Καὶ ἀπεράσιμα νὰ ὀμιλήσω μαζύ τῆς.

— Ποῶς σὲ ἐκτύπησε ; — ἠρώτησα χωρὶς νὰ σκεφθῶ τίποτε σοφώτερον καὶ λεπτότερον.

— Μὰ πάντα ὁ Πάσκακ... — ἀπήνητησε μὴ φωνῆ ἔντονη.

— Καὶ τί εἶν' αὐτός ;

— Ἀγαπητικός... Ἐνας φραντζολᾶς...

— Συχνὰ σὲ χτυπᾷ ;

— Μὰ ὅσες φορὲς μεθύσῃ, χτυπᾷ... Συχνὰ !

Καὶ ἔξαφνα, συρθεῖσα πλησίον μου, ἤρχισε νὰ διηγεῖται διὰ τὸν ἑαυτόν τῆς, διὰ τὸν Πάσκα καὶ διὰ τὰς σχέσεις των. Αὐτὴ ἦτο «μιά ἀπὸ κείνες πολ...», αὐτὸς δὲ φραντζολᾶς μὲ κόκκινα μουστάκια καὶ ἔπαιξε καλὰ φυσαρμόνικα. Ἐπήγγαινε κοινὰ τῆς εἰς τὸ «κατάστημα» καὶ τῆς ἤρρεσε πολὺ, γιατί εἶνε ἄνθρωπος εὐθυμος καὶ ντύεται καθαρά. Φορεῖ ρούχα δεκαπέντε ρουβλιῶν, καὶ τὰ ὑποδήματά του εἶνε ἀπὸ ἐπάνω μὲ γύρισμα... Ἦ! αὐτοῦς τοὺς λόγους αὐτῆ τὸν ἐρωτεύθηκε, καὶ αὐτὸς τῆς ἔγεινε «πιστωτής». Καὶ ἔταν ἔγεινε «πιστωτής» τῆς, ἡ δουλειὰ τοῦ ἦταν νὰ τῆς παίρῃ τὰ χρήματα ποῦ τῆς ἔδιδαν οἱ ἄλλοι ἐπισκέπται γιὰ κουφέτα, καὶ ἀφοῦ τὰ ἔπινε, ἄρχισε νὰ τὴν δέρνῃ, — αὐτὸ δὲν ἦταν δὲ καὶ μεγάλο πρᾶγμα — ἀλλ' ἄρχισε καὶ νὰ «μπλέκῃ» μὲ ἄλλες ἐμπρὸς στὰ μάτια τῆς...

— Αὐτὸ τάχα δὲν μὲ πειράζει ; Δὲν εἶμαι χειρότερη ἀπὸ τὶς ἄλλες ..

Πᾶει νὰ πῆ, μὲ περιγελά ὁ παλῆάνθρωπος. Τρεῖς μέρες πίσω ζήτησα ἄδεια ἀπὸ τὴν πατρονέσσα νὰ βγω, ἦρθα κοντά του, καὶ βρήκα ἐκεῖ μεθυσμένη τὴν Ντούνια. Ἄλλὰ κ' αὐτὸς δὲν πῆγγαινε παρὰ κάτω. Τοῦ λέγω : «παλῆάνθρωπος εἶσαι, παλῆάνθρωπος ! Εἶσαι πρόστυχος !» Καὶ μὲ ἐτσάκισε στὸ ξύλον. Καὶ μὲ κλωτσιᾶς, καὶ ἀπὸ τὰ μαλλιά, καὶ μὲ δ,τι ἄλλο... Κ' αὐτὸ δὲν εἶνε τίποτα ! Ἄλλὰ, κύτταξε, μὲ καταξέσκισε...

Τὶ νὰ κάνω τώρα ; Πῶς θὰ παρουσιασθῶ στὴν πατρονέσσα : "Ὅλα τᾶσκισε : καὶ τὸ φουστάνι καὶ τὴν μπλουζα, — ὀλοκαινοουργία ἀκόμα .. πέντε ρούβλια μοῦ ἔδιδαν γι' αὐτήν... καὶ τὸ μαντῆλι μου τ' ἄρπαξεν ἀπὸ τὸ κεφάλι... Θεέ μου!... πῶς νὰ κάνω τώρα ; — ἐφώνησεν ἔξαφνα μὲ μελαγχολικὴ καὶ πνευματικὴ φωνή.

Καὶ ὁ ἀνεμος οὐρλιαζε δυνατώτερος καὶ ψυχρότερος... Ἦρχισαν πᾶ

λιν τὰ χορεύουν τὰ δόντια μου. Καὶ αὐτὴ ἐπίσης ἐσυμμαζεύετο ἀπὸ τὸ ψῦχος, καὶ ἐπλησίασε τόσο πολὺ κοντά μου, ὡστε ἐβλεπα πλέον μέσα στὸ σκότος τὴν λάμπην τῶν ὀφθαλμῶν τῆς...

— Τί πρόστυχοι ποῦ εἴσθε σᾶς οἱ ἄνδρες ; Νὰμπορούσα νὰ σᾶς τσαλαπατήσω ὄλους σας, νὰ σᾶς σακατέψω. Νὰ φοροῦσε ὅποιος κ' ἂν ἦνε... θὰ τὸν φτοῦσα στὰ μεῦτρα του, δὲν θὰ τὸν λυπόμουν ! Κακὸ ψόφο νάχετε, κουνᾶτε τὴν οὐρά σας, σὰν παλῆάνθρωπο, κ' ἄμα σᾶς παραδοθῆ καμμιά βλάκισσα, πᾶει ! Ἀμέσως τὴν βάζετε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια σας... χαμμένα κορμιά...

Καὶ ἐξήκολούθει νὰ λέγῃ διαφόρους ὑβρεῖς, ἀλλὰ εἰς τὰς ὑβρεῖς τῆς δὲν ὑπῆρχε δύναμις· δὲν ἔβλεπα οὔτε κακίαν οὔτε μίτος διὰ τὰ «χαμμένα κορμιά». Ἐν γένει ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς ἦτο, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἔννοιαν τῶν λόγων τῆς, ἦσυχος καὶ θλιβερὰ πτωχὸς εἰς νότες.

"Ὅλα ὁμως αὐτὰ εἶχαν ἐπάνω μου μίαν ἐπίδρασιν ἰσχυρότερην ἀπὸ τὰ πειρὰ ρητορικὰ καὶ πειστικὰ ἀπισιόδοξα βιβλία καὶ ἀπὸ ὄλους τοὺς λόγους ποῦ καὶ πρὶν ἤκουσα, καὶ κατόπιν καὶ μέχρι σήμερον ἀκούω καὶ διαδύω. Καὶ αὐτὸ διότι, καταλαμβάνετε, ἡ ἀγωνία τοῦ ἀποθνήσκοντος εἶνε πάντοτε πολὺ φυσικωτέρα καὶ ἰσχυρότερη ἀπὸ τὰς πλέον ἀκριβεῖς καὶ καλλιτεχνικὰς περιγραφὰς τοῦ θανάτου.

Καὶ ἠσθάνομην ἄσχημα τὸν ἑαυτόν μου, πιθανῶς περισσότερο ἀπὸ τὸ κρύο, παρὰ ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς γειτόνισσάς μου εἰς τὴν κατοικίαν ἐκείνην. Ἐστένεξα ἀπαλὰ καὶ ἐτριξα τὰ δόντια μου.

Καὶ σχεδὸν τὴν ἴδιαν στιγμήν ἠσθάνομην ἐπάνω μου δύο κρῖα μικρὰ χέρια, — τὸ ἔνα μοῦ ἤγγισε τὸν λαίμω· τὸ ἄλλο ἀπλώθηκε στὸ πρόσωπο, συγχρόνως δὲ ἐχάιδεε τὸ αὐτὶ μου ἡ ἀνήσυχος, ἦσυχος καὶ θωπευτικὴ ἐρώτησις :

— Τί ἔχεις ;

"Ἦμην ἔτοιμος νὰ σκεφθῶ, ὅτι μὲ ἐρωτᾷ κάποιος ἄλλος, ὄχι ὁμως ἡ Νατάσια, ποῦ μόλις πρὸ ὀλίγου ἐδῆλωσεν, ὅτι ὄλοι οἱ ἄνδρες εἶνε πρόστυχοι καὶ ἤθελε νὰ πᾶν ὄλοι στὸ διάβολο. Ἀλλὰ συνέχισε τὴν ὀμιλίαν τῆς τώρα γρήγορα καὶ βιαστικά...

— Τί ἔχεις ; Αἰ ; Κάνει κρύο ; Παγώνεις ; Μωρὲ τί ἄνθρωπος εἶσαι σύ ! Κάθεται καὶ μιλιὰ δὲ βγάξει... σὰν κουκουβάγια ! Ἀμ ἄς ἔλεγες, βλογημένη, πῶς κρυώνω, μαθές... Ἐλα... πλάγιασε χάμω... τέντωσε τὰ πόδια σου... Κκ' γὼ θὰ πῆσω.. νά ! τώρα ἀγκάλιασέ με μὲ τὰ χέρια... πειὲ δυνατὰ... Τώρα, μάλιστα ! τώρα θὰ ζεσταθῆς... Καὶ ὑστερα, γυρίζομε καὶ κολλοῦμε τὶς ράχες μας... Ὅπως-ὅπως θὰ περάσομε τὴ νύκτα... Καὶ σύ, τί ; μῆσσεσ μήπως ; Σ' ἔδιωξαν ἀπὸ τὴ δουλειὰ σου ;... Δὲν πειράζει !..

Μὲ πρηγοροῦσε... Μὲ ἐνεθάρρυνε...

Ἀνάθεμά με χίλιες φορὲς ! — Πῶς εἰρωνεῖα ὑπῆρχε δι' ἐμὲ εἰς αὐτὸ τὸ γεγονός ; Γιὰ σκεφθῆτε ! — Διότι τὸν καιρὸ ἐκείνο ἦμην σοβαρὰ ἀπησχολημένος μὲ τὰς τύχας τῆς ἀνθρωπότητος, ἐρέμβασα διὰ τὴν ἀναδιόργανωσιν τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, ἐσκεπτόμην περὶ πολιτικῶν ἀνατροπῶν, ἐδιάβαζα διάφορα βιβλία μὲ τοῦ διαδόλου τὴ σοφία μέσα τους, ποῦ ἡ θαύτησ τῶν ἐνοιῶν των ἦταν ἀνέφικτος ἀκόμη καὶ διὰ τοὺς ἰδίους συγγραφῆς των, μὲ λίγα λόγια τὸν καιρὸ ἐκείνο μὲ κάθε τρόπον προπαθοῦσα νὰ προπονηθῶ εἰς «μεγάλην κοινωνικὴν ἐνεργὸν δύναμιν». Μοῦ ἐφαίνετο μάλιστα, ὅτι ἐν μέρει ἤδη ἐπραγματοποίησα τὸν σκοπόν μου· ἐν πάτη περιπτώσει εἰς τὰς περὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου παραστάσεις ἐφθανα νὰ παραδεχθῶ ὅτι μόνος ἐγὼ εἶχα τὰ ἀποκλειστικὰ δικαιώμα τῆς ὑπόρθεως, ὡς μόνος ἀπαράιτητος διὰ τὴν ζωὴν καὶ πληρέστατα ἱκανὸς νὰ παύω ἔνα σημαντικὸν ἱστορικὸν ρόλον ! Ἐμένα λοιπὸν τὸν τοιοῦτον μὲ ἐξέστατε μὲ τὸ σῶμα τῆς μῆς κοινῆς γυναῖκα ποῦ πολιοῦσε τὸν ἑαυτόν τῆς, ἔνα δυστυχημένο, χαμμένο καὶ διωγμένο ἀπὸ τὴν ζωὴν πλίσμα, ποῦ δὲν εἶχε μέρος εἰς τὴν ζωὴν, ποῦ δὲν εἶχε καμμίαν ἀξίαν, καὶ ποῦ δὲν ἤλθε στὸν νοῦ μου νὰ τὸ βοηθήσω πρὸ τοῦ αὐτῆ ἢ ἴδια νὰ μὲ βοηθήσῃ, ἀλλὰ καὶ ἂν τὸ ἐσκεπτόμην αὐτό, εἶνε ζήτημα ἂν εἴξευρα πραγματικῶς νὰ τὴν βοηθήσω μὲ β,τι δῆποτε.

"Ἀχ ! Ἦμην ἔτοιμος νὰ σκεφθῶ ὅτι ὄλα αὐτὰ μοῦ συνδύανιν σὲ ὄνειρο, σὲ ἀνόητο ὄνειρο, σὲ βαρὺ ὄνειρο...

Ἄλλὰ ἀλοῖμονον ! Αὐτὸ δὲν εἰμπορούσα νὰ τὸ σκεφθῶ, διότι ἐπάνω μου ἔπεσαν αἱ ψυχρὰ σταγόνες τῆς βροχῆς, εἰς τὸ στήθος μου ἦτο δυνατὰ κολλημένο τὸ θερμὸ στήθος γυναικός, τὸ πρόσωπό μου ἐξέστατεν ἢ θερμὴ ἀναπνοὴ τῆς ἔστω καὶ μὲ κάποιαν ἐλαφρὰν ἀπόπνοιαν σπέρτου ἄλλὰ τόσο ζωτικὴ ἀναπνοὴ ! Ἐσφύριζε καὶ ἐστένεζεν ὁ ἀνεμος, ἡ βροχὴ ἐκτυποῦσε τὴν βάρκα, ἐξεσοῦσαν εἰς τὴν ὄχθη τὰ κύματα, καὶ ἡμεῖς οἱ δύο, μολονότι δυνατὰ ἐσφίγγαμεν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἐτουρτουρίζαμεν ἀπὸ τὸ κρύο. Αὐτὸ ἦταν παρὰ πολὺ ρεαλιστικὸ, καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι κανεὶς δὲν εἶδε τέτοιο βαρὺ καὶ ἐλεεινὸ ὄνειρο ὅπως αὐτὴ ἡ πραγματικότης.

Καὶ ἡ Νατάσια ἐξακολουθεῖσε μελατωῦτα νὰ ὀμιλῆ διὰ κἀτι, ὀμιλοῦσε τὸσον θωπευτικὰ καὶ συμπονετικὰ, ὅπως μόνον ἡ γυναῖκες ξεύρουν νὰ ὀμιλοῦν. Ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὀμιλιῶν τῆς, ὀμιλιῶν ἀφελῶν καὶ χαϊδευτικῶν, μέσα μου ἀπαλὰ ἀπλά ἐξεστάθη κάποιος σπινθήρ, καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν σπινθήρα κἀτι ἠσθάνομην νὰ λυῶνῃ εἰς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς μου.

Τότε ἀπὸ τὰ μάτια μου ἤρχισαν νὰ ρέουν τὰ δάκρυα κρουνηδόν, δάκρυα ποῦ ἐξέπλυναν καὶ ἐβγάλαν ἀπὸ τὴν καρδιά μου πολλὴν κακίαν, μελαγχολίαν, βλακειαν καὶ λάσπην, ποῦ εἶχαν μαζεύθη μέσα τῆς πρὶν ἀπὸ ἐκείνην τὴν νύκτα... καὶ ἡ Νατάσια μὲ μάλωνε :

— Σῶπα λοιπὸν, ψυχὴ μου, μὴν κλαῖς ! Σῶπα ! Ὁ Θεὸς θὰ δώσῃ, θὰ περάσῃ, θὰ βρῆς πάλιν δουλειά... θὰ διορθωθοῦν...

Καὶ ὄλο μὲ φιλοῦσε... μὲ φιλοῦσε πολὺ, ἀτελειωτα, θερμά...

Ἦσαν τὰ πρῶτα γυναικεῖα φιλιὰ ποῦ μοῦ προσέφερον ἡ ζωὴ, καὶ ἦσαν τὰ καλλίτερα φιλιὰ, διότι ὄλα ὅσα ἔλαβα κατόπιν μοῦ ἐκόστισαν πολὺ ἀκριβὰ καὶ δὲν μοῦ ἔδιδαν ἀπολύτως τίποτε.

— Μὴν κλαῖς λοιπὸν, ἀνόητε ! Ἐγὼ αὔριον θὰ σὲ βολεύω ἀφοῦ δὲν ἔχεις ποῦ νὰ κ'ονομηθῆς... ὡς εἰς ὄνειρο ἤκουα ἔνα ἀπαλό, καθισυχαστικὸ ψίθυρο...

... Ὅς στὴν αὐγὴ ἡμεθα ἔτσι πλαγιασμένοι στὴν ἀγαλιά ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου...

Καὶ ὅταν ἐξημέρωσε, ἐσφύρημεν κάτω ἀπὸ τὴν βάρκα καὶ ἐπήγαμε στὴν πόλι... Ἐπειτα φιλικὰ ἀποχαιρετισθήκαμεν καὶ ἀπὸ τότε ποτὲ δὲν συνητήθημεν, μολονότι ἐπὶ ἐξῆς μῆνες ἀναζητοῦσα εἰς ὄλα τὰ καταγῶγια αὐτὴν τὴν συμπαθητικὴν Νατάσια, μὲ τὴν ὁποῖαν ἐπέερασα ἐκείνην τὴν νύκτα μιά φορὰ τὸ φθινόπωρο...

Ἐὰν ἔχει πλέον ἀποθάνει, — τὶ καλὸ θὰ ἦτο δι' αὐτὴν ! — γὰρ νὰ ἔχῃ ἐλαφρόν ! Ἄν ὁμως ζῆ, — ἡ εἰρήνη ἄς βαλασμώνῃ τὴν ψυχὴν τῆς ! Κκι εἶθε ποτὲ νὰ μὴ ξυπνήσῃ εἰς τὴν ψυχὴν τῆς ἢ συνήδεις τῆς πτώσεώς τῆς... διότι αὐτὸ θὰ ἦτο ἔνα βᾶσανο περὶ τὸν καὶ ἄκρπον διὰ τὴν ζωὴν...

Χ. Α. Ν.

Ἡ Χ. Α. Ν. ἐν Ἑλλάδι. Ἱστορικὴ ἀνασκόπησις ἐνὸς κολοσσιαίου παγκοσμίου ὀργανισμοῦ. Ἀθῆναι.

Ὁ θέλων νὰ μάθῃ ποία εἶνε καὶ πῶς ἰδρύθη ἡ Χ(ριστιανικὴ) Α(δελφότης) τῶν Ν(έων), πῶς ἐργάζεται, ποῖοι εἶνε οἱ πόροι τῆς καὶ ποία τὰ λαμπρά τῆς ἀποτελέσματα, ἔπειτα δὲ τί ὑπηρεσίας προσέφερε καὶ προσφέρει κατὰ τοὺς πολέμους, ποία εἶνε ἐμφάνισις καὶ ἡ δράσις τῆς Χ. Α. Ν. ἐν Ἑλλάδι, πῶς πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ παρῆχουσα τὰς ἐπηρεσεις τῆς ἢ Χ. Α. Ν. εἰς τὸν τόπον καὶ τὴν κοινωνίαν μας, ἴδια δὲ εἰς τοὺς στρατιώτας καὶ εἰς τὴν νεολαίαν μας, ἄς ἀναγνώσῃ τὸ ὑπερπνετηκοντασέλιδον τοῦτο βιβλίον. Ἀπὸ αὐτὸ θὰ ἴδῃ πῶς ὀργανοῦνται τοιοῦτοι ἐθερνετικώτατοι διὰ τὴν κοινωνίαν ὀργανισμοὶ καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ ὠφελήθωμεν ἀπὸ τὰ καλὰ τῶν ἐσών ἔργα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ

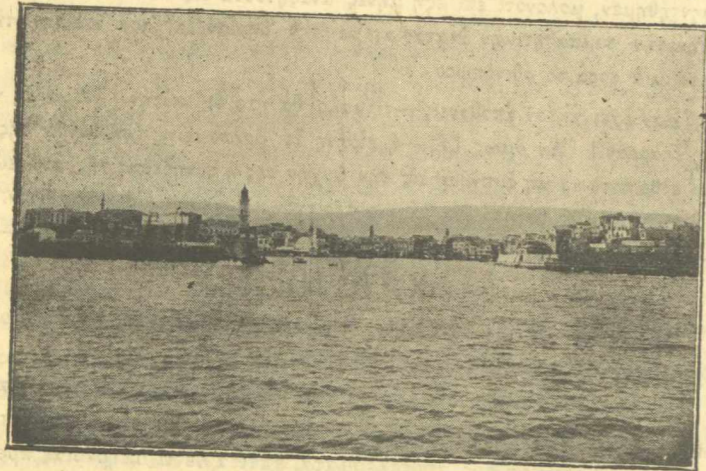
Μ. ΔΕΦΝΕΡ

ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΠΟ ΤΑ ΧΑΝΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΙΝ, ΤΗΝ ΛΙΜΝΗΝ ΤΟΥ ΚΟΥΡΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΙΝ

Από το 1871, όπου ήλθα εις την Αθήνα, έως το καταραμένον 1917 είχα περιηγηθῆ, χάριν γλωσσολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν μελετῶν, ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἀκόμη δὲ καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν μέχρι τῆς Τραπεζοῦτος καὶ πέραν είχα γυρίσει, μόνον τὴν Σκυρον καὶ τὴν Κρήτην είχα ἀφίσει. Εἰς τὴν Σκυρον, τὸ παραγκωνισμένον ἐκεῖνον νησί, τὸ γνωστὸν εἰς μὲν τοὺς φιλόλογους διὰ τὸν θάνατον τοῦ Θησέως καὶ τοὺς ἔρωτας τοῦ Ἀχιλλέως, εἰς δὲ τοὺς ἀρχαιοκαπήλους καὶ Ἑβραίους διὰ τὰ παλαιὰ πιάντα τῆς Ρόδου, τὰ παλαιὰ νυφικὰ φορέματα καὶ τὰ κεντήματα τῶν χαριτωμένων Σκυριαῶν, δὲν κατώρθωσα ποτὲ νὰ υπάγω λόγῳ τῶν δυσχερεσιῶν τῆς συγκοινωνίας. Καὶ εἰς τὴν Κρήτην δὲν είχα μεταβῆ ἀκόμη, μολοντί ἀπὸ ἐτῶν πολὺ ἐπεθύμουν νὰ ἰδῶ τὰ ἀνάκτορα τῆς Κνωσοῦ καὶ τὰ κειμήλια τῆς Μινωϊκῆς ἐποχῆς τὰ φυλαττόμενα εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Ἡρακλείου, τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον. Σπουδαιόταται ἔλλείψεις δι' ἐπιστήμονα καὶ δι' ἄρχαιολογοῦντα! Δόξαν νῆξυ ὁ θεός! Τὸς ἔλλείψεις ταύτας ἐθεράπευσεν ὁ πάλαι ποτὲ μαθητῆς μου κ. Ε. Βενιζέλος, ὅστις, διὰ νὰ μοῦ πληρώσῃ μὲ τὰ παραπάνω τὰ διδασκτρα, μ' ἔστειλε τὸν Νοέμβριον 1917 πρῶτα δι' ἕξ μῆνας εἰς τὴν Σκυρον καὶ ἔπειτα δι' ἄλλου ἐννεὰ εἰς τὴν Κρήτην, ἐφ' ᾧ χάριτας ὁμολογῶ αὐτῷ μεγίστας πρὸ πάντων διὰ τὴν καλὴν ἐμπνευσίν ποῦ είχε, νὰ με στείλῃ εἰς τὴν Σκυρον, διὰ νὰ μάθω τὰ Στζουρζιανὰ.

Ἐκεῖ, μπροστὰ εἰς τὴν μύτην τῶν Σκυριῶν, ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἀνεκάλυψα καὶ μετ' ἑφόρου τῆς ἀρχαιολογίας ἀνέσκαψα καὶ λείψανα ἄλλων ναῶν εὗρον καὶ ὀκτὼ πύργους ἑλληνικοὺς εἰς τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν καὶ τάφους προϊστορικοὺς καὶ ἑλληνικοὺς, τοὺς μὲν πρὸ αἰώνων, τοὺς δὲ πρὸ ἐτῶν ἀνοικμένους καὶ συλημένους, καὶ ἄλλας πολλὰς ἀρχαιο-

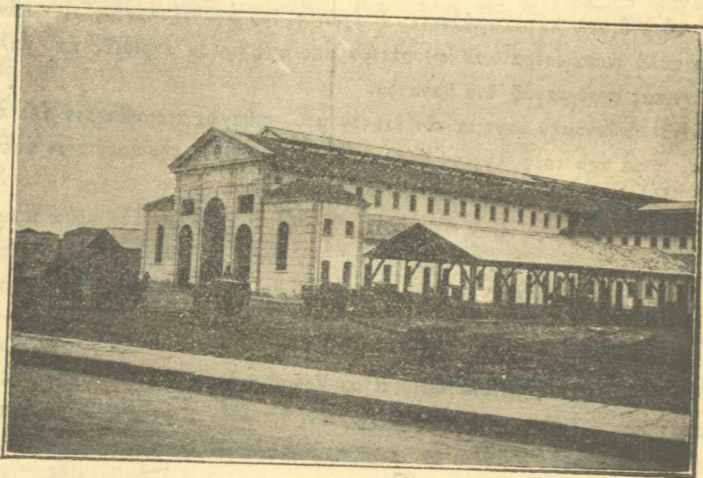

ΧΑΝΙΑ. Φανάρι, Λιμὴν, Φιρκάς.

τητας. Ἐκαθάρισα καὶ τὴν ἀρχαίαν ὀχύρωσιν τῆς πόλεως καὶ τοῦ κάστρου, ἕκκα 235 φωτογραφίας μεγάλας καὶ μικρὰς τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ ἄλλων ἀξιοθεάτων τῆς νήσου γάμους Σκυριανοῦς καὶ καλογερούς κουργούντας τὰ πρόβατα τῆς μονῆς των, καὶ τώρα θὰ ἐκδώσω σύγγραμμα εἰκονογραφημένον περὶ τῆς νήσου Σκυρου, ἂν εὖρω ἐκδότην.

Ἀπὸ τὴν Σκυρον, ὅπου ἔμεινα ἀπὸ 10 Νοεμβρίου 1917 μέχρις 7 Μαΐου 1918, μ' ἐπῆρεν ἓνα ἄγιον φύσημα τοῦ βορειοανατολικοῦ ἀνέμου

καὶ μ' ἐπῆγεν εἰς τὴν Κρήτην. Καὶ ἔτσι ἐπραγματοποιήθη ἓνα ὄνειρον καὶ ἓνα σχέδιον, τὸ ὁποῖον είχα στὸν νοῦν μου ἀπὸ τὸ 1900, ὅταν ἤρχισαν νὰ γίνωνται γνωστὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κνωσοῦ. Τὴν πραγματοποίησιν ἐνὸς τοιούτου ὄνειρου νὰ τὴν ὀρείλῃς εἰς ἓνα, ποῦ τον λὲς ἔχθρόν σου, εἶνε ἀπὸ τὰ παράξενα τῆς τύχης.

Ἡ ἀγορὰ τῶν Χανίων.

Μετὰ 15 ἡμερῶν περιοδεῖαν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν, καὶ ἐν συνοδείᾳ, μάλιστα χωροφυλάκων ἔφθασα εἰς τὰ Χανιά τὴν πρωτεύουσάν τῆς Κρήτης. Τὰ Χανιά ἔχουν γυμνάσιον, ἐπίσκοπον καὶ τρεῖς μικρὰς βιβλιοθήκας ἔχον καὶ Τούρκους ἀγνοοῦντας τὴν Τουρκικὴν. Ἐντύπωσιν μοῦ ἕκαμην ἡ ἀγορὰ τῆς πόλεως, διπλασία ἐκείνης τῶν Ἀθηνῶν, καθαρὸτάτη, μὲ ἀφθονίαν κρεάτων, λαχανικῶν καὶ φρούτων, καὶ μὲ τιμὰς ὅχι ληστρικός. Εἰς τὰ Χανιά ἀνεκάλυψα καὶ ἓνα Μουσεῖον. Λέγω ὅτι τὸ ἀνεκάλυψα, διότι καὶ δικηγόροι καὶ ἰατροὶ τῆς πόλεως καὶ ἄλλοι μορφομένοι ἄνθρωποι δὲν ἐγνώριζαν τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ. Εἶνε δὲ τὸ Μουσεῖον αὐτὸ ἐντὸς τοῦ μεγάρου τῶν Δικαστηρίων, ὅπου κατέγει τρία μικρὰ δωμάτια τοῦ πρώτου πατώματος. Ἐπιμελητῆς αὐτοῦ ἦτο τότε ὁ γυμνασιάρχης κ. Λάσκαρης, Κέρβερος σωστὸς τοῦ Μουσεῖου, διότι πάντοτε τὸ είχε κλειστὸν καὶ κανένα δὲν ἄφινε νὰ εἰσελθῇ. Ἀφοῦ ἐπανειλημμένως τὸν ἐπεσεφῆθη εἰς τὸ γυμνάσιον καὶ τοῦ ἐξέφερασ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἰδῶ τὸ Μουσεῖον, καὶ προθυμότητα μοῦ ὑπεσχέθη τὸ ἀνοίγμ αὐτοῦ, ἔλαθα τέλος τὴν ἐξῆς ἐπίσημον πρόσκλησιν, τὴν ὁποίαν φυλάττω.

Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος

Γυμνάσιον ἐν Χανίοις

Σημείωσις

διὰ τὸν Δρ. κ. Μιχαήλ Δέφνερ

ἐν συνοικίᾳ Μπόλαρη καὶ οἰκίᾳ Βαλιράκη.

Τὸ ἐνταῦθα Μουσεῖον θὰ εἶνε ἀνοικτὸν τὴν προσεχῆ Πέμπτην 31ην λήγοντος καὶ ὥραν 11 καὶ 15 π.μ. μέχρι τῆς 11 καὶ 30'.

Ἐν Χανίοις τῆ 28 Μαΐου 1918.

Ὁ Γυμνασιάρχης
Λάσκαρης

Μάλιστα, Κύριοι, ἀπὸ τὰς 11 1/4 — 11 1/2. Εἰς τὰς 11 καὶ 20' ἤλθεν ὁ κ. Γυμνασιάρχης ἀσθμαίνων καὶ ἀνοίξε τὴν κλειδομανταλωμένην θύραν τοῦ Μουσεῖου καὶ τὰ σκοῦρα τῶν παραθύρων καὶ ἐγένετο φῶς καὶ εἶδα τὸς σκονισμένας βιτρίνας καὶ εἶδα τὰ σκονισμένα ἀγάλματα καὶ ἀνάγλυφα καὶ εἰσέπνευσα ἀφθῶνως τὴν μούχλα καὶ τὴν μπόχα τῶν ἀπὸ μηνῶν κλεισμένων χώρων. Ὑστερον ἀπὸ ἓνα τέταρτον ὁ κ. Γυμνασιάρχης ἤρχισε νὰ ἀνυσυχῆ καὶ εἰς τὰς 12 παρὰ 20 μοῦ εἶπεν ὅτι δυστυχῶς πρέπει νὰ κλείσῃ, — διότι δὲν ἐψώνισεν ἀκόμη διὰ τὸ μεσημέρι!

Μετὰ δέκα ἡμέρας κατώρθωσα νὰ μοῦ ἀνοίξῃ ἀκόμη μίαν φοράν τὸ Μουσεῖον δι' ὀλίγην ὥραν. Δὲν τὸν ἀδικῶ. Εἶχε πολλὰς ἀσχολίας εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ δὲν είχε φύλακα τοῦ Μουσεῖου. Ὁ παλαιὸς πρὸ μηνῶν είχε ἀποθάνει καὶ τὸ Ὑπουργεῖον δὲν είχε διορίσει ἀκόμη ἀντικαταστάτην, διότι οἱ Βενιζελικοί βουλευταὶ Χανίων δὲν συμφωνοῦσαν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Βλέπετε, μεγάλη θέσις! Ἐπειτα ὁ κ. Λάσκαρης, ὡς μοῦ ἔλεγε, μόνον πρὸς χάριν μου καὶ ἀπὸ καλωσύνης του μοῦ ἤνοιξε δις τὸ Μουσεῖον, διότι δὲν πληρώνεται δι' αὐτὸ, ὡς ἔλεγε. Καὶ εἴω τὸ ἐπίστευσα, μὴ γνωρίζων τότε, ὅτι ἐλάμβανεν ἐπιμήθιον.

Ἐνόησα ὅμως, ὅτι τρίτην φοράν δὲν θὰ μοῦ ἀνοίγῃ τὸν ἱερὸν τοῦτον χώρον. Τότε ἔστειλα τὴν 16)29 Ἰουνίου πρὸς τὸν ἀείμνηστον φίλον μου Νικόλαον Πολίτην, πρόεδρον τότε τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, μικρὸν τηλεγράφημα ἐξ 100 λέξεων, διὰ νὰ βγάλω τὸ ἄχτι μου, καὶ ἐπλήρωσα δι' αὐτὸ τὸ γούστο δρ. 17.70. Τὸ τηλεγράφημα αὐτὸ ἔχει οὕτως:

Ἀφρότου ἀπέθανε παλαιὸς φύλαξ Μουσεῖου Χανίων — γαῖαν ἔχει ἐλαφρὰν — τοῦτο διατελεῖ κεκλεισμένον. Γυμνασιάρχης Λάσκαρης κρατεῖ κλειθῆς, ἀλλ' οὐκ αὐτῷ σχολὴ ἀνοίξει πύλας. Δὲς μόλις ἐντὸς μηνὸς ἐπὶ ἡμῶρον ἀνεψῆγησαν ἐμοὶ μόνωι θνητῶν. Μουσεῖον κεκλεισμένον εἰρωνευέτωι παιδείαν. Δι' παρακλήω, ἐνεργήσατε διορισθῆ ταχέως νέος φύλαξ Μουσεῖου Χανίων ἡριστικῶς, ἢ μέχρις αἰσίας εὐρέσεως προσώπου εἰδικοῦ (!) φερεγγύου (!) διορισθῆ ἐγῶ προσωρινῶς ἀμισθος Μουσειοφύλαξ. Προσόντα μου: Ἕλλην πολίτης ἀργός, ἀνώτερος ὑπάλληλος, ἐγγράμματος, ἄρτιος, καίτοι ἐβδομηκοντούτης. Ὑποσημείωσις: Δεξιᾶ ἄνωθεν Μεγάρου Δικαστηρίων μυρίζομαι μερικοὺς ἐτεοκρητικὸς σπηλαιώδεις τάρους, ἀναμένοντας ὁμοῦ μετὰ σημερινῶν ἡμέραν δευτέρας παρουσίας. Χωλαίνει νόμος ἀρχαιολογικός. Ἀσπάζομαι».

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ σχολιακοῦ ἔτους 1918-19 ὁ κ. Λάσκαρης με-

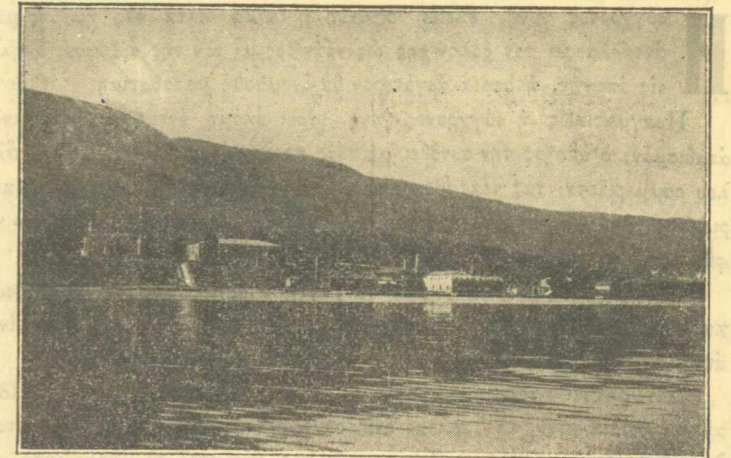

Μαρωλωεῖον Χαμίτ Μπέη. Ὁ Ναύαρχος Σκριδλωφ 1898

τετέθη εἰς γυμνάσιον τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος, ἐπιμελητῆς δὲ τοῦ μουσεῖου διορίσθη ὁ καθηγητῆς κ. Γεράσιμος Πιερρομπόνης, ἀνήρ φιλόμουσος καὶ φιλάρχαιος, ὅστις καθ' ὅλην τὴν ἐν Χανίοις διαμονήν μου πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν μοῦ παρέειχε πρὸς μελέτην καὶ φωτογράφησιν τῶν ἐν τῷ Μουσεῖῳ σπουδαιωτέρων ἀρχαιοτήτων, ἐφ' ᾧ ἀπέφρω τὸν εὐγνωμονῶ. Καταγίνομαι δὲ ἥδη εἰς συγγραφὴν μικρὰν περὶ τοῦ Μουσεῖου τούτου καὶ περὶ τῆς ἀρχαιοτάτης τῶν Κρητῶν λατρείας τῆς Θεᾶς Μητρός, ἧς εἰδῶλια πολλὰ πληθύν ἀπόκεινται ἐν αὐτῷ.

Μὴ θέλων μέχρι τῆς ἀναχώρησεως τοῦ κ. Λάσκαρη νὰ κἀνωμαι ἀργός εἰς τὰ Χανιά, ἕκκαμα ἀναφορὰν πρὸς τὴν Γενικὴν Διοίκησιν Κρήτης καὶ τὴν παρεκάλεσα νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ μεταβῶ διὰ 15 ἡμέρας εἰς τὸ Ἡράκλειον, διὰ νὰ μελετήσω τὰς ἐν τῷ ἐκεῖ Μουσεῖῳ ἀρχαιοτήτας καὶ νὰ ἰδῶ τὰ ἀνάκτορα τοῦ Κνωσοῦ, τὸν λεγόμενον Λαβύρινθον.

Ὁ Γενικὸς Διοικητῆς, κ. Σωτήριος Κροκιδᾶς, γέρον λαμπρός, ὅστις ἀπὸ τὰς Ἀθήνας μ' ἐγνώριζε καλῶς, μοῖ ἐχορήγησε τὴν ζητηθεῖσαν ἀδειαν καὶ οὕτω μετέβην κατὰ τὰ μέσα Αὐγούστου εἰς Ἡράκλειον, ἔπου διε-

Οἱ ἀειετῶνες τῆς Σούδας.

μεινα ἐπὶ δύο ἐβδομάδας, καθ' ἑκάστην μελετῶν ἐπὶ ὥρας ἐν τῷ Μουσεῖῳ καὶ συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν ἐφόρων κ. κ. Χατζιδάκι καὶ Ξανθοουδίδου.

Ἐκ τῶν περὶ Κρήτης μελετῶν μου κατανόησας, ὅτι οἱ ἀρχαιολόγοι, ἕνοι τε καὶ Ἕλληνες, ἀνασκαφὰς καὶ ἐρεῦνας ἕκαμον μόνον εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Κρήτην, παρημέλησαν δὲ τὴν Δυτικὴν, ἐξήγησα κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου 1918 παρὰ τῆς Γενικῆς Διοικήσεως τὴν ἀδειαν, νὰ περιηγηθῶ μετὰ τοῦ υἱοῦ μου Ὁθωνος τὰς ἐπαρχίας τῆς Δυτικῆς Κρήτης. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ σχετικὴ ἀδεια μόλις τῆ 3 Ὀκτωβρίου μοῖ ἐχορήγηθη, ἤδυνήθημεν νὰ περιηγηθῶμεν μόνον τὸν Ἀποκόρωνα καὶ τὰ Σφακιά. Αἱ ἐνοκήσασαι βροχαὶ μὰς ἠμπόδισαν νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν περιοδεῖαν μας καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σελεύνου. Τῆ 5 Ὀκτωβρίου ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὰ Χανιά καὶ ἐπανήλθομεν τὴν 18 ἰδίω.

Ἐν συντόμῳ θὰ περιγράψω ἐνταῦθα τὴν περιοδεῖαν μας κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας.

Τὸ μεσημέρι τῆς 5)18 Ὀκτωβρίου — Παρασκευῆ — Χαρτινῆς Μάρτυρος — ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν πλατεῖαν τῆς Ἀγορᾶς Χανίων μετὰ τὸ ταχυδρομικὸν ἀμάξι, τὸ ὁποῖον κάμνει τὸ δρομολόγιον Χανίων — Ρεθύμνης.

Ὁ καιρὸς ἦτο λαμπρός, ἡμεῖς οἱ δύο εὐτυχῶς οἱ μόνον ἐπιβάται, οἱ δύο μας βαλίτσες ἐλαφρῆς καὶ οἱ τρεῖς ταχυδρομικοὶ σάκκοι ἀλόμῃ ἐλαφρότεροι. Τὰ δύο ἄλογα ἦσαν μὲν μικρῶσωμα, ἀλλὰ νέα καὶ καλοθρεμμένα· ὁ ἀμαξᾶς, ἓνα Τουρκόπουλο ζωρὸ μὲ μαῦρα μάτια, 18 περίπου χρόνων, σοροῦσε φαρδύ σταγυρὸ πανταλόνι, πορτοκαλὸν ποκάμισο καὶ τίποτε ἄλλο. Ἐπάνω στὰ λαδωμένα μαῦρα μαλλιά του ἦταν κολημένο ἓνα κόκκινο φέσι. Σὺν δαιμονισμένους ἔδωκε δύο τρεῖς καμτακίεζ στόν ἄερα, τὰ ἄλογα ἐτρέφειν καὶ πῆραμεν τὸν δρόμον πρὸς τὴν Σούδαν. Στὸ δεύτερον χιλιόμετρο ἐπεράσαμεν ἀπ' τὸ ὥραϊτῶν τουρκικὸν Μαυρωλεῖον τοῦ Χαμίτ Μπέη, τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα Κομπεδέδες, διότι αὐτοὶ φαίνονται ἀριστέρα τοῦ δρόμου ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν χαμηλὸν μαυρότοιχον τοῦ περιβόλου. Παραθέτω ὀριάν φωτογραφίαν αὐτοῦ τοῦ Μαυρωλεῖου, παρμένην εἰς τὰ 1898 τὴν στιγμὴν ποῦ περνοῦν ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Ρῶσος Ναύαρχος Σκριδλωφ καὶ πέντε ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐπιτελείου του, ὅλοι ἐπάνω εἰς μπισουλέτες.

Ἐνας Ἑγγλέζος μὲ κίσκα καὶ ἓνας Ἀράπης μὲ ἄσπρη φορεσιὰ καὶ κατάμικρα μοῦτρα στέκουον παράμερα καὶ χαζέουον. (Ἀκολουθεῖ!)

Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Η ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΓΥΝΗ

(B. DANGÈNNE)

Η σύγχρονη γυναίκα, εκείνη δηλαδή η οποία κατά τας ημέρας μας ανταλλάσσει τὸν ρόλον τῆς ὡς νεάνιδος μετὰ τὸν τῆς συζύγου, ἀνήκει εἰς ἐποχὴν, ἣ ἧτοια ἀργότερον θὰ ὀνομασθῆ μεταβατική.

Πραγματικῶς ἡ σύγχρονη γυναίκα φέρει ἀκόμη ἐντὸς τῆς σκοτεινῆς ἀταξίας, ὃ ὁποῖος τὴν συνδέει μετὰ τοὺς προαιωνίους νόμους, ἐνῶ ἐξ ἄλλου συμμερίζεται τὰς νέας ἰδέας, μαχευτικὰς θεωρίας, τῶν ὁποίων τὸ κυριώτερον σφάγμα εἶναι ὅτι ὑπερβαίνουν τὰ ὅρια εἰς τὰ ὅποια ὤφειλαν νὰ φθάσουν.

Ἐποίημ νὰ διαβῇ τὸ πυκνὸν τεῖχος τῶν συνηθειῶν, τῶν προλήψεων καὶ τῆς τυπικότητος, θεωρεῖ μετὰ βλέμμα ἐπιθυμίας, ἣ ἧτοια δὲν εἶναι ἀπληλαγμένη ἀγωνίας, τοὺς εὐρετὰς ὁρίζοντας τῆς χειραφετήσεως.

Δὲν βλέπει κανὲν ἐμπόδιον ἐν τούτοις ἀμφιρρέπει, διότι τὰ ἴδια αὐτὰ ἐμπόδια ποὺ προβάλλουν ἐνίοτε θεωρεῖ καταφύγιον καὶ ἐν τούτοις διὰ μέσου τοῦ ἐλευθέρου ὁρίζοντος μαινώσας ἀναζητεῖ τὸ καταφύγιον, τὸ ὁποῖον ἐσυνήθισε νὰ συναντᾷ εἰς τὴν θαλαπύρην τοῦ παλαίου οἰκογενειακοῦ βίου.

Ἐποίημ νὰ χειραφετηθῆ, σταματᾷ ἀναποφάσιτος, συγκρατουμένη ἀπὸ χιλίους δεσμούς, τῶν ὁποίων ἐν τούτοις μερικοὶ τῆς φαίνονται παιδαριώδεις, ἀλλ' ἐξ ἄλλου προσελκύεται ἀπὸ τὴν φωνὴν τῆς γυναικας τῆς ἐλευθερίας, τῆς ὁποίας τὰς ἐλλείψεις δὲν διακρίνει ἢ ἀπειρία τῆς.

Μεταξὺ τοῦ προσεχῆς αὐτοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ χθεσίου παρελθόντος, ἡ σύγχρονη γυναίκα ἣ ἧτοια ἀνετράφη ἀπὸ μητέρα, εἰς τὴν ὁποίαν αἱ προλήψεις ὑπεῖχαν θέσιν νόμου, ἀμφιταλαντεύεται μεταξὺ μιᾶς φανταστικῆς προδου καὶ τῆς κλίσεως πρὸς τὴν ὑποταγὴν, τὴν ὁποίαν ὁ παλαιὸς ἀταξισμὸς τῆς ἔχει μεταδώσει.

Τοιουτοτρόπως δυσκολεύεται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ πραγματικὸν καθήκον τῆς.

Μερικαί, τρομαγμέναι, ἐπιστρέφουν μετὰ βίαν εἰς τὸ ὀχυρὸν φρούριον τῶν παλαιῶν συνηθειῶν καὶ τῶν ὀπισθοδρομικῶν ἰδεῶν.

Ἄλλαι, ρίπτονται εἰς τὴν χειραφετήσιν τῆς ὁποίας δὲν προσίδουν τὰς παγίδας καὶ τὸ ἄγονον.

Ὅλαι ὑποφέρουν ποῖα περισσώτερον, ποῖα ὀλιγώτερον ἐξ αἰτίας τῆς ἀμφιβολίας ἣ ἧτοια τὰς ἀναγκάζει νὰ μὴ ἀναγνωρίσουν τὸ πραγματικὸν τῶν καθήκων, διότι ἡ κρίσις τῶν ἀτροφεῖ, προτοῦ νὰ ἐξαφανισθῆ τελείως, πνιγμένη εἰς τὰ κύματα τῶν σοφισμάτων καὶ τῶν ἀντιρρήσεων.

Ἐν τούτοις, δὲν εἶνε δυνατόν νὰ τὸ ἀρνηθῶμεν, ἡ ἐξέλιξις ἐν τῇ πορείᾳ τῆς, ἔθεσεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς συγχρόνου γυναικὸς ὄνειρα διαφορετικὰ ἐκείνων, τὰ ὅποια αἱ πρόγονοί τῆς ἐσχημάτιζον.

Τὸ στενὸν αἶσθημα τοῦ ἀτομικοῦ ἐπλατύνθη εἰς μίαν ἀνάγκη ἐπιδείξεως, ἣ ἧτοια εἶνε ἓνα εἶδος ἐπιθυμίας, διακεκριμένης εἰς τὰς μέν, δυσδιακρίτου εἰς τὰς ἄλλας, ἀλλὰ πάντοτε διαφανομένης, ἐπιθυμίας λογικοποίησεως ἧτις θὰ γεννηθῆ τὴν ἀνεξαρτησίαν.

Εἶνε μακρὰν ὁ καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖον αἱ γυναῖκες διηροῦντο εἰς δύο κατηγορίας: εἰς κούκλας καὶ εἰς παραγωγούς.

Ἦτο ἡ ἐποχὴ ὅπου δὲν ἐπετρέπετο εἰς τὴν γυναῖκα πλὴν τῶν καθηκόντων τῆς ὡς συζύγου, μητρὸς καὶ οἰκοκυρᾶς, νὰ σπαταλᾷ τὸν καιρὸν τῆς εἰς ἐργασίαν πνευματικὴν, πλὴν τῆς τοῦ κεντήματος.

Ἐκριναν πολὺ ἀσθηρὰ ἐκεῖνας αἰ ὁποῖαι ἐπέδιδοντο εἰς τέχνην ἐκτὸς ἐὰν τὸ ἔκαμον ἑρρασιτεχνικῶς.

Ὅταν μία γυναίκα ἀναπαύσασα ἓνα τοπεῖον κατοτέχνως, ἣ ἐξέβαλε μερικὰς φωνὰς, ὅταν ἐγνώριζε νὰ παίξῃ μερικὰ τεμάχια «φανταχτερὰ» εἰς τὸ πιάνο, ἔπαιξε διὰ τὸν χορὸν τῶν οἰκογενειακῶν ἐσπερίων, ἣ ἐτραγοῦσε βλακωδῶς μίαν μελωδίαν τῆς μόδας, ἣ καλλιτεχνικὴ τῆς φόρως ἧτο ἀρετὴ καὶ κατηγορεῖτο ἐὰν ἐπέδιδε νὰ διακριθῆ εἰς μίαν ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω τέχνας.

Τὸ πρῶτον βεβαίως ἦτο κακόν. Ὅσον ἀφορᾷ ἐκεῖνας αἰ ὁποῖαι ἡσθάνοντο τὴν ἀνάγκη νὰ γράφουν στίχους ἣ πεζὰ, ἐπέδιδοντο εἰς τὴν ἐπιστολογραφικὴν τέχνην ὅσον τὸ δυνατόν μυστικώτερα, φοβούμεναι τοὺς κατὰ τῆς οἰκογενείας, ἣ ἧτοια θὰ τὰς ἐπερίπαιξεν ὡς συγγραφεῖς).

Ἡ σύγχρονη γυναίκα γνωρίζει ὅτι καλεῖται εἰς ἄλλην ἀποστολὴν, καὶ ὅτι ἔχει κάτι καλλίτερον νὰ κάμῃ ἀπὸ τὸ νὰ ἀφιέρωσῃ τὴν ὑπαρξὴν τῆς εἰς ἔργα μηδαμινὰ τῶν ὁποίων ἡ στενότης ἀπαιτεῖ ἑλάχιστον πνεῦμα.

Ἡ ψυχὴ τῆς δὲν περιορίζεται πλέον εἰς τὰ στενὰ ὅρια τοῦ οἴκου ὁ ὁρίζων τῆς ἡσύχου δὲν εἶναι μόνον ἡ σύζυγος, ἣ μήτηρ, ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἡ σύντροφος ἣ ἐμπιστευμένη καί, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρὸ παντὸς ἐπιθυμεῖ, ἣ σύμβουλος τοῦ ἀνδρός τῆς.

Ἀπαλλαγεῖσα τῆς ἀνάγκης τῆς βοήθειας, ἀπήλαυσε τὴν ἰκανότητα νὰ ὑποδοθῆ, ἰκανότητα ἣ ἧτοια ἔλειπεν ἀπολύτως ἀπὸ τὰς παλαιὰς γυναικας.

Εἰς τὴν θέσιν τῆς παλαιᾶς ἀμφιβολίας καὶ ἀνανδρίας ἐγκατεστάθησαν ἡ ἐνεργητικότης καὶ ἡ ἀποφασιστικότης.

Ἡ ὑγιὲς λογικὴ τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουν τὰ μηδαμινὰ πνεύματα, κατοικεῖ εἰς τὴν ψυχὴν τῆς, τὴν ἀνοικοδομημένην εἰς τὰ γενναῖα αἰσθημάτων διότι ἔμαθε νὰ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὰς χιλιάς μικροπροπέεις φροντίδας, αἰ ὁποῖαι, ὡς παράσιτα φυτὰ, ἀπέπνιξαν εἰς τὰς προγόνους τῆς, τὴν τελείαν ἀνάπτυξιν τῶν χαρισμάτων αὐτῶν, τὰ ὅποια τότε ἐθεωροῦντο ὡς προσόντα ἀνήκοντα ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ ἰσχυρὸν φύλλον.

Ἄλλ' αἱ γυναῖκαί τῆς ἀσχολεῖται δὲν εἶναι διὰ τοῦτο ἄξια τῆς περιφρονήσεώς τῆς.

Ἡ γυναίκα, ἣ ἧτοια θὰ ἐσκέπτετο οὕτω δὲν θὰ ἦτο πραγματικῶς γυναίκα, ἀλλ' ἐν νοθογενὲς πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἀρνούμενον τὸ γένος τοῦ χωρὶς νὰ δυνηθῆ νὰ τὸ μετασχηματίσῃ, καταλήγῃ, ἀνδροποιούν γελιοῦς τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ἐμφάνισιν, νὰ χάσῃ τὴν γυναικεῖαν χάριν καὶ τὰ θέλητρα, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ ἀποκτήσῃ τὰς ἀνδροπροπέεις ἀρετάς, τὰς ὁποίας προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἡ συνθήκη τῆς στενῆς καὶ εὐτελοῦς ζωῆς, ἀνέπτυξεν εἰς πολλὰς γυναῖκας μίαν ὀχληρὰν παιδαριώδιαν, ἣ ἧτοια ἀτροφεῖ τὴν γενναιοῦτητα εἰς τὰ αἰσθηματὰ. Ἐν τούτοις θὰ ἦτο μεγάλη πλάγη νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ ἰδεώδης γυναίκα δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐξευρεθῆ μεταξὺ ἐκείνων, τῶν ὁποίων οἱ ὅροι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς εἶναι ταπεινοὶ καὶ δύσκολοι.

Μετὰ τὰς λέξεις «στενὴ ζωὴ» δὲν ἐννοοῦμεν νὰ κατηγορησωμεν τὸ ὀλίγον τῆς παρουσίας καὶ νὰ ἐπικρίνωμεν τὴν μετριότητα.

«Στενὴ ζωὴ» εἶναι ἡ ἀποτελουμένη ἀπὸ συνηθείας, τῶν ὁποίων ἡ πρακτικότης ἀπομακρύνει τὰς ἐλευθερόφρονας ἰδέας, παράγουσα περίεξ ἐκείνων αἰ ὁποῖαι γνωρίζουσι νὰ τὰς διαδίδουσι, μίαν ἀκτινοβολίαν, πραγματικὴν ἐστίναν διαυγείας καὶ ἐνθαρρύνσεως διὰ τοὺς πλησίον των.

Δὲν ὑπάρχει κοινωνικὴ κατάστασις, ὅσον ἀπλήν καὶ ἂν τὴν φαντασθῆ κανεὶς, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ ἐπιτρέπεται εἰς τὴν γυναῖκα νὰ ἀναπτύξῃ

μίαν ἰκανότητα, τὴν ὁποῖαν ἐπέτυχε διὰ τῆς λογικῆς καὶ τὴν ὁποῖαν ἀπεδέχθη διὰ τῆς κρίσεως, ἧτις τὴν διεφύτισε περὶ τῆς ἀκριβείας τοῦ πράγματος. Εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς σφαιράς μίαν γυναῖκα ἀφιερουμένη εὐλικρινῶς, δύναται νὰ κρίνῃ μετὰ διορατικότητα καὶ νὰ ἐννοήσῃ τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἡ ἀσθηρὸς τακτικὴ ἐκτέλεσις τῶν καθημερινῶν τῆς καθηκόντων.

Ἡ σπουδὴ αὕτη θὰ καταστῇ δι' αὐτὴν τὸ προκαταρκτικὸν σχολεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προῖδῃ τὰς στενοχωρίας, θὰ τὰς ἀπομακρύνῃ, ἐὰν εἶναι δυνατόν, ἣ θὰ τὰς ἀποδεχθῆ θαρραλέως, ἐὰν, παρ' ὅλας τῆς τὰς προσπαθείας, ἐπέλθωσι.

Δι' ὅλας τὰς γυναικὰς ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ καθημερινῆς καθηκόντος ὁποῖον δὴποτε καὶ ἐὰν εἶναι, πρέπει νὰ κανονισθῆ, ἀναλόγως τῆς ζωῆς τῆς συμφωνούσης μετὰ τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας, καὶ μετὰ τὰς τάσεις τοῦ χαρακτῆρος τῆς.

Ἡ πρὸς καλυτέρευσιν πορεία ὀφείλει νὰ εἶναι τὸ ἐλατήριον ὄλων των πρᾶξεων, ἀφοῦ διὰ τῆς προσπαθείας αὐτῆς θὰ κατορθώσωσι ν' ἀναπτύξωσι καὶ νὰ ἐπιτελέσωσι τὴν πραγματοποίησιν τῆς καλυτερέσεως ταύτης. Ὅταν ὁ σκοπὸς πρὸς τὸν ὁποῖον τείνουσιν εἶναι εὐγενὲς, τὸ ὅτι ἐταπεινώθησαν διὰ νὰ τὸν ἐπιτύχωσι τὰς τιμὰς.

Δὲν ὑπάρχει ἀπασχόλησις ἐκ τῶν συνηθῶν, ἣ ἧτοια νὰ μὴ περικλείῃ πραγματικὴν ἀξιοπρέπειαν, εἶτε ὡς ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἐλατηρίου, εἶτε ἐκ τῆς σπουδαιότητος τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον συμβάλλουν, ἀκριβῶς ὅπως πολλοὶ μικροὶ ποταμοὶ σχηματίζουν τὴν ἐπιβλητικὴν θάλασσαν.

Τὸ πρῶτονγενέστερον καὶ ἀπλοῦστερον τῆς ἀπασχόλησεως τοῦ νὰ διατηρῆ καθαρὰ τὰ ἐνδύματα τοῦ συζύγου καὶ τῶν τέκνων τῆς;

Ἐν τούτοις διὰ τῆς ἐπιμελείας μετὰ τὴν ὁποῖαν ἐκτελεῖ τὰς πτωχὰς αὐτὰς φροντίδας, ἡ γυναίκα δύναται νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν μεγάλων πραγμάτων.

Εἶναι τὸ μέσον τῆς διὰ νὰ φέρῃ τὸν λίθον τῆς εἰς τὸ οἰκοδόμημα τὸ ὁποῖον ὁ σύζυγος τῆς οἰκοδομεῖ. Ἐνίοτε ἓνας πτωχὸς ἐφευρέτης, ἓνας ὑπάλληλος μετὰ μέλλον παραγωγικὴν ἀπὸ ἓνα κέντρον ἐνεργείας εἰς τὸ ὁποῖον αἱ ἰκανότητές του θὰ εὗρισκον ἐλευθέρων δρᾶσιν, ἐξ αἰτίας τῆς παρελημένης ἐνδυμσίας του. Ἴδου λοιπὸν ὅτι χάρις εἰς τὴν ταπεινὴν ἀλλ' ἀγαθερὸν συνεργασίαν τῆς συντρόφου του, τοῦ ἐπιτρέπεται νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸ ἄσχημον εἰς τὸ ὁποῖον μία ἐμφάνισις ἀθλίη θὰ τὸν ἐκράτη ἀκόμη. Οὕτω ἡ ἀληθινὴ γυναῖκα εὐρίσκει χάριν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κοινωτέρων ἐργασίων.

Δύναται ἐπίσης νὰ ἀναγνωρίσῃ καὶ νὰ φανερῶσῃ τὴν καλλονὴν τῶν πραγμάτων τὰ ὁποῖα τὴν περιστοιχίζουσι. Ὅσον συγκινητικὸς θαυμασμὸς ὁ προσεγγόμενος ἀπὸ τὰ περιστοιχίζοντα ἡμᾶς εἶναι ἐν ἀγαθόν, τὸ ὁποῖον δὲν δύναμεθα νὰ ἀφαιρέσωμεν καὶ ἀπὸ τὸν πτωχότερον ἀκόμη.

Ἡ μορφή αὐτῆ τῆς εὐτυχίας πρέπει νὰ ἐκτιμηθῆ, ὅσον ἀξίζει, ἀπὸ τὴν σύγχρονον γυναῖκα. Πολλὸ περισσώτερον ἀπὸ ὅτι τὸ ἔκαμον ἡ παλαιωτέρα, διότι, καλυτέρον μορφομένη καὶ περριουσιασμένη ἀπὸ περισσοτέρην αἰσθητικότητά, θὰ θέλγεται εὐκολώτερον ἀπὸ τὴν ὕψιν τῶν πραγμάτων. Ἴδου μία ἀκόμη πρόληψις τῆς ὁποίας ἡ σύγχρονη γυναίκα ἀπληλαγῆ: Ἐννοῦ τὴν ὑποκρισίαν τὴν στηριζομένην ἐπὶ ἐσφαλμένης κρίσεως, διὰ τῆς ὁποίας κατεδίκαζαν τὴν γυναῖκα, ἣ ἧτοια ἡσχολεῖτο εἰς τὴν καλλ. ἐργεῖαν τῶν φυσικῶν τῆς θελήτρων. Ἡ ἀληθὴς γυναῖκα δὲν πρέπει νὰ θεωρῆ τὴν ἐσχίστην ἐμφάνισιν τοῦ ἀτόμου τῆς ὡς κάτι παραμειλιτόν.

Ἡ καλλονὴ εἶναι ὄπλον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν μάχην τῆς ζωῆς δὲν εἶναι καλὸν νὰ περιφρονήσῃται.

Διὰ τῆς λέξεως καλλονή, δὲν ἐννοοῦμεν τὴν κανονικότητα τῶν χαρακτηριστικῶν καὶ τὰ ἐξαιρετικὰ θέλητρα μετὰ τὰ ὅποια μερικά μόνον ἐπροιτίσθησαν. Ὅλαι αἱ γυναῖκες, αἰ ὁποῖαι τὸ ἐπιθυμοῦσι, εἶναι εὐκόλον νὰ ἀποκτήσῃ καλλονὴν. Συνίσταται εἰς τὴν χάριν τοῦ μειδιήματος εἰς τὴν ἐκφρασὴν καλωσύνης, ἣ ἧτοια καταυγάζει ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ, εἶναι ἡ εὐθυμία ἣ ἧτοια δίδει γλυκεῖαν λάμπιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Δια-

λάμπει εἰς τὴν δρασερότητα τοῦ προσώπου τὴν διατηρουμένην διὰ σοφῆς προσυλάξεως.

Πόσαι γυναῖκες, αἰ ὁποῖαι θὰ ἠδύναντο νὰ εἶναι ὡραῖαι, στεροῦνται θελήτρων διότι τὸ πρόσωπόν των εἶναι ἡ κατηφῆς ἀνταύγεια τοῦ δυστρόπου χαρακτῆρος των!

Ἄλλαι ἀφήνουν τὰ χαρακτηριστικὰ των νὰ παραμορφωθοῦν ἀπὸ μορφοσμούς, οἱ ὁποῖοι ὀλίγον κατ' ὀλίγον καταλήγουσι εἰς νευρικὰ ἀσθενείας. Μερικαὶ ἄλλαι, ἀπασχολημέναι ἀπὸ τὰς φροντίδας τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Ἡ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπαγγέλματος των, παραμελοῦν τὰς φροντίδας, αἰ ὁποῖαι διατηροῦν τὴν ἐξωτερικὴν χάριν καὶ δίδουν καὶ εἰς τὰς ἀσχημοτέρας μίαν εἰδικὴν ἐλκυστικότητα. Πολλὰ ἄλλαι ἀκόμη ἀποφεύγουσι νὰ διορθώσωσι τὴν παρελημένην στάσιν των, ἣ ἧτοια μετὰ τὸν καιρὸν καταλήγῃ εἰς βραδεῖαν παραμόρφωσιν.

Τέλος μὴ κυριαρχοῦσαι τῶν κινήσεων τῆς κακῆς των διαθέσεως, ἣ ἐγκαταλειπόμεναι εἰς συχνούς θυμούς, ἐκείναι εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει πραγματικὴ καλωσύνη, ἀφήνουν νὰ διαφαίνεται εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ των ἓνας πέπλος δυσαρκεσίας, καὶ τοῦτο ἐκλαμβάνεται ὡς ἡ συνήθης των ἐκφρασις, μετὰ καιρὸν.

Καὶ τὸ ὡραιότερον πρόσωπον καταστρέφεται ἀπὸ μίαν δυσάρεστον ἐκφρασιν, ἣ ἧτοια παραβλάπτει τὴν ἁρμονίαν τῶν χαρακτηριστικῶν.

Ἡ πικρὰ ἐκφρασις τοῦ στόματος μετασχηματίζεται πολὺ γρήγορα εἰς μίαν ἄσχημον ῥυτίδα, καὶ τὸ μέτωπον διπλώνεται, ἐὰν δὲν καταπολεμηθῆ ἡ συχρὴ ἐξωτερικὴς τῆς κακῆς διαθέσεως.

Ἰπάρχουν ἀκόμη αἱ καταστρέφουσαι τὴν φυσικὴν καλλονὴν των διὰ τῆς ὑπερβολικῆς χρήσεως ψιμμιθίου, ἣ διὰ τῆς χρησιμοποίησεως μόδας, ἣ ἧτοια δὲν τοὺς πηγαίνει.

Ἡ σύγχρονη γυναίκα, ἣ ἧτοια ὡς πρόδρομος, θὰ ἀνοίξῃ τὴν χρονολογίαν τῆς λογικῆς χειραφετήσεως καὶ τῆς ἀμοιβαίας ὑποστηρίξεως, ἣ ἧτοια ὀφείλει νὰ εἶναι ὁ ἁρμονικὸς σκοπὸς τῆς γυναικείας ζωῆς, θὰ προφυλλαχθῆ ἀπὸ τὰ ἐλλαττώματα αὐτὰ καὶ ἀπὸ τὰ γέλοια των.

Γνωρίζει ὅτι ἡ καλλονὴ, εἰς τὴν ἐννοίαν τὴν ὁποῖαν ἐννοοῦμεν, εἶναι δύναμις καὶ ὅτι τὸ φυσικὸν αὐτὸ χάρισμα δὲν ἀποκτᾶται ἐμὴν διὰ τῆς ἐξασκήσεως τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν, αἰ ὁποῖαι τὸ ἐξασφαλίζουν.

Ἐν τούτοις, ὅπως ἀνεφέρωμεν ἀνωτέρω, ἡ γυναίκα τῆς γενεᾶς αὐτῆς θὰ χρειασθῆ ἀκόμη νὰ παλαίσῃ ἐναντίον πολλῶν προλήψεων, σεβαστῶν ἀναμφιδόλως, ἀλλὰ παρακαίρων διὰ τὴν χρονολογικὴν σειρὰν τῆς κοινωνικῆς ἐξελίξεως.

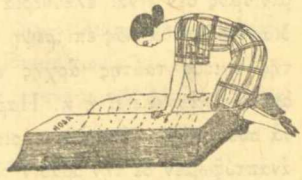
Οὕτω πόσον βαυθαῖα θὰ εἶναι ἡ γαλήνη τῆς ζωῆς τῆς, ὅταν παραδεδομένη εἰς τὸν θαυμαστὸν ρόλον, ὅστις τῆς ἀπεκαλύφθη θὰ εἰσέλθῃ θριαμβευτικῶς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ πιστοῦς ἀλλ' ἀπλῶς ἐκτελουμένου καθηκόντος τῆς σπειρούσα γύρω τῆς τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὸ θάρρος, τὰ ὅποια κάμουν νὰ ἀνοίξῃ τὸ ἀνθος τῶν ὡραίων προσπαθειῶν, καὶ ἀκόμη τὴν ἰσχυρὰν ἁρμονικὴν θελήσιν ἣ ἧτοια ἐπιτρέπει νὰ συλλεγῇ ὁ καρπὸς;

KIP.

ΦΟΡΕΜΑΤΑ ... ΜΕΤΑΠΟΙΟΥΜΕΝΑ

LE DŒUR le dernier cri. Μὴ ἐκπληττεσθε. Δὲν πρόκειται διὰ τὸ πάλαιό σις φόρεμα. Δὲν εἶναι σιὴ μόδα νὰ τὸ ξυλῶντες, νὰ τὸ καθαρίζετε, νὰ τὸ στερεώνετε καὶ νὰ τὸ μεταποιήτε. Πρὶκειται διὰ τὸ νέον ποῦ θὰ παραγγεῖλετε καὶ τὸ ὁποῖον θὰ μεταποιήτε εὐκόλα εἰς πρῶϊνόν, ἀπογευματικὸν ἀκόμη καὶ βραδυνόν. Ἴδου τὸ μεταποιοῦμενον φόρεμα, τὸ νεώτερον θέλητρο τῆς Παρισίνης.

Μία Κυρία ἐξέρχεται τὸ πρῶϊ μετὰ τὸ tailleur τῆς. Γευματίζει εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Τὸ ἀπογευμα εἰς τὸ σάϊ, πετᾷ τὴν ζακέτα τῆς καὶ φιγουράρει μετὰ τὴν ὡραία ἀπὸ voile

μπλουζιά της. Είς τὸ σοῦί γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴ ἀποψινὴν παράστασι, ὃ σὺζυγος θέλει νὰ μεταθεῖ. Πῶς νὰ γίνη; Ἡ κατοικίαν εἶναι εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς πόλεως. Καίρὸς δὲν μένει. Ἡ χαριτωμένη κυρία γελᾷ μὲ τὸ αἰνιγματικὸν μεδ'αμά της. «Ἡσύχασε φίλε μου».

Καὶ τὸ βράδῳ εἰς τὸ vestiaire μαζὶ μὲ τὴν ζακέττα ξεκουμπώνεται καὶ τὴ φοῦστα της. Εἰς τὸ φόρεμα ἀπὸ voile ποῦ ἀποκαλύπτεται δένει μὲ χάρι τὴν écharpe ἀπὸ jersey, τὸ cache-col, τοῦ πρωϊνοῦ tailleur της. Μὲ ἓνα φανταχτερὸ ἄνθος, ποῦ ὁ καβαλιέρὸς της εἶχε τὴν πρόνοιαν νὰ τῆς παρουσιάσῃ, εἶναι ἐτοιμη.

Ἴδου λοιπὸν, κυρίαί μου, τὸ μεταποιοῦμενον φόρεμα: Καὶ μερικὸι συνδυασμοί.

Πρόκειται νὰ μὴν ἔλθετε παρὰ τὰς μικρὰς ὥρας εἰς τὸ σπῆτι σας. Βγαίνετε εἰς τὰς πέντε. Εἰς τὸ ἀνοικτὸ βραδυνοὸ σας φόρεμα δὲν ἔχετε μανίλια οὔτε πλάτη. Διὰ τὸ σοῦί καρφώνετε ἓνα πλατὺ γιακά ἀπὸ δαντέλλα. Κατεβάζετε ἐπάνω ἀπὸ τὸν ἀρχιδάκι καὶ καλύπτει τὴν πλάτη καὶ τὸ στήθος. Τὸ βράδῳ τὸν ξεκουμπώνετε καὶ μὲ ἐπιτήδειον κόρφωμα τὸν μετασχηματίζετε εἰς τὸ βραδυνοὸ turban σας.

Ἄκόμη, ἂν δὲν θέσετε νὰ σᾶς βλέπουσιν διαρκῶς μὲ τὸ ἴδιον φόρεμα, ὃ ράπτῃ σας διατάσσεται καὶ τὸ κάμει ὥστε νὰ φορῆται καὶ τὸ ἐμπρὸς, πίσω. Νὰ ἔχη δύο ἢ περισσότερα πὰν κομμιωνόμενα διαδοχικῶς, κεντημένα διαφορετικᾶ, πλισσαρισμένα ἢ drapés.

Ἐπάνω εἰς tunique ἀπὸ μαῦρον satin ciré, μία ποδιά ἀπὸ ἄσπρον drap μὲ μικρὰ μανίλι, ποῦ ἀφίνει νὰ φαίνεται ἀπὸ πίσω τὴν tunique, κάμει τὸ βραδυνοὸ φόρεμα ἀπογευματινὸ. Ἐνα casaquin ἀπὸ τὸ ἴδιον ἄσπρον drap τὸ κάμει φόρεμα περιπάτου.

Ἴδου μία κυρία μὲ μακρὰ ζακέττα ἀπὸ serge σκυρὸ bleu. Ἐπὸ τὰς découperes διαφαίνεται κάτι κίτρινον. Ξεκουμπώνει τὴ ζακέττα καὶ τὴν ἀφίνει στὰ χέρια τῆς καμαριέρης. Παρουσιάζεται εἰς τὸ σαλόνι μὲ φόρεμα ἀπὸ κρέπι Κινέζικον κίτρινον.

Ἐνα σοβαρὸ φόρεμα κουμπωμένο ὡς τὸ λαιμὸ καὶ ὁλόσκητο γίνεται κοκέτικο.

Ξεκουμπώνεται ὁ γιακάς ὃ ὁποῖος πέφτει σὲ κεντημένα ἀπὸ μέσα πέτα. Ἀνασηκώνονται τὰ μανίλια εἰς revers ἐπίσης κεντημένα καὶ δύο τρία panneaux γυρίζουν μὲ ἓνα κουμπὶ καὶ δείχνουν τὴν νεκρωμένην τὴν ἀνάποδην.

Τὶ μεταμόρφωσις!
Ἴσως εἶναι δικαιοδικαιτικὸν περισσότερο ἀπὸ πρακτικὸν, καὶ πρὸ πάντων περισσότερο ἀπὸ οικονομικὸν τὸ φόρεμα αὐτὸ μὲ τὰς μεταμορφώσεις. Ἄδιδόχορον. Εἶναι τὸ πλέον ἀγαπητὸ εἰς τὰς κομψομένους. Τοῖς χαρίζεται τὴν εὐκαιρίαν νὰ δείξουν νέα θέλησιν. Τὴν λεπτὴν ἱκανότητά τοῦ ὄρατου γδυσμάτος, τὴν ὁποίαν ἕως τώρα ἐφήρμοζαν ἐμπρὸς σὲ τόσο λίγα μάτια!..
Angèle

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

ΤΟ συνέλιθον ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 παρελθόντος Α'. Γυναικεῖον συνέδριον, ὑπὸ τὴν ἐπιτίμον προεδρίαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης καὶ τῆς Ἀντιπροεδρίας τῶν Πριγκηπισσῶν Ἑλένης, Ἀλίης καὶ Ἀναστασίας, ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως τὸσον ἐπικαιρῶς ὡς ἓνα σταθμὸς τῆς μέχρι τοῦδε δράσεως τῆς γυναικὸς ἐν Ἑλλάδι καὶ μία ἀφετηρία διὰ τὴν συστηματικὴν καὶ μᾶλλον ἀποτελεσματικὴν γυναικεῖαν ἐκπαιδεύσιν καὶ ὀργάνωσιν. Διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐνεφανίσθη συσσωματωμένη ἡ γυναικεῖα δύναμις. Μετέσχον εἰς τὸ συνέδριον τοῦτο δι' ἀντιπροσώπων περὶ τὰ ἑκατὸν Σωματεῖα καὶ Λύκεια ἢ δὲ Πολιτεῖα διὰ στόματος τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ ἔχειρήθη μὲ ἀνυπόκριτον εὐχαρίστησιν τὴν συσσωματωμένην ταύτην ἐμφάνισιν τῶν γυναικῶν. Πᾶσα κρίσις ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου δὲν εἶναι δυνατὴ ἐνταῦθα. Γενικῶς δὲ λέγομεν ὅτι τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἐτίθησαν εἶναι ἄξια μεγάλης προσοχῆς διότι ἀποβλέπουσι νὰ καταστήσῃ τὴν γυναῖκα πραγματικὸν κοινωνικὸν παράγοντα, δρώντα ἐνεργῶς εἰς τὴν ἐθνικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι πολλὰ τῶν ζητημάτων τούτων εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιλυθῶσιν ἀμέσως ἐφ' ὅσον δὲν προηγῆται ἡ συστηματικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ ἐκπαιδεύσις τῆς γυναικὸς ἐν Ἑλλάδι. Συμφωνοῦμεν ἀπολύτως μετὰ τῆς ἀξιοῦμεν κα. Παρρὲν ὅτι «φeminismus δὲν εἶναι ἔλευθερία πρὸς διαφθοράν, ἀλλὰ προστασία κατὰ τῆς διαφθορᾶς» ὅτ' ἄλλ' ἐπιτρέψῃ ὅμως νὰ ἐκφράσωμεν τὸν φόρον ὅτι ἡ ἔννοια τῆς ὑγιᾶς ταύτης ἀρχῆς ἐνεχει τοὺς κινδύνους αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς ὁποῖους ἀποκλείει ἡ κ. Παρρὲν. Ἐφ' ὅσον ἐν Ἑλλάδι δὲν φρονιζόμεν νὰ συστήσωμεν ἐκπαιδευτήρια **Εἰδικὰ** διὰ τὴν γυναικεῖαν μόρφωσιν, νὰ ἀναπτύξωμεν δὲ τὴν δρᾶσιν τῶν ὀλίγων—πλήν ἀρίστων—ὑπαρχόντων δὲν θὰ προλάβωμεν τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποῖους ἐγκλείει ἡ γυναικεῖα χειραφετησις στηριζομένη ἀπλῶς εἰς τὸ νεωτερικὸν πνεῦμα. Διὰ πᾶσαν με-

μορφωμένην γυναῖκα ἡ χειραφετησις εἶναι εὐεργέτημα, εἶναι σκοπὸς, εἶναι καθήκον τόσον ὅσον καὶ δικαίωμα, ἀλλὰ διὰ μίαν ἀμόρφωτον εἶναι ὄπιον λίαν ἐπικίνδυνον.

Διευτυῶν—πολὺ ὀρθῶς—ὅτι ἡ σύστασις σχολείων παιδαγωγικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν θ' ἀπέβαινε πραγματικὸν εὐεργέτημα διὰ τὰς μῆσας καὶ κατωτέρας κοινωνικὰς τάξεις, ὅπως πάλιν ἡ σύστασις οἰκοκυρικῶν καὶ πρακτικῶν σχολείων θ' ἀπέβαινε εὐεργετικωτάτῃ δι' ὅλας τὰς τάξεις. Αἱ γυναῖκες δὲν θὰ εἰσῆρχοντο ἄπειροι εἰς τὸν κοινωνικὸν ἀγῶνα, θὰ εἰσῆρχοντο μὲ μίαν πραγματικὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἐφήρμοζαν ὃ,τι ἔχουν διδαχθῆ, ὅτι θὰ ἐπετέλουσιν ἓνα πολὺ μεγάλον ἠθικὸν προορισμὸν, ὅτι θὰ ὠφέλουσιν τὴν κοινωνίαν, ὡς μητέρες, ὡς οἰκοκυράι, ὡς ἐργάτιδες, ὡς ἐπιστήμονες. Θὰ ἐθεώρουσιν ὡς περιττὴν καὶ ὡς ὄλως ἀντιβαίνουσαν εἰς τὴν χρηστοφίλειαν καὶ αὐτὴν τὴν ἀξιοπρέπειαν τῶν τῆν μανιωδῶ ἐκδήλωσιν τῆς φιλαρσεκειᾶς, ἡ ὁποία ἐξελίσσεται καὶ ἀναπτύσσεται οὕτως ἢ ἄλλως εἰς βῆρος τῆ: πραγματικῆς εὐτυχίας τῆς Κοινωνίας. Κατὰ μέγα μέρος σήμερον ἡ γυνὴ ζῇ καὶ ἀναπτύσσεται διὰ νὰ ἀρέσῃ... κάμνει τὸ πᾶν διὰ νὰ θέλῃ, ὀλίγον δ' ἐνδιαιφάρεται διὰ πᾶσαν ὥρῃαν.

Ὁ παγκόσμιος πόλεμος ἐδημιούργησεν ἀπειρίαν ἀλτῶν ἴσως κοινωνικῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὰς στοιχειωδετέρας ἀνάγκας τοῦ καθημερινοῦ βίου, τὰ ὁποῖα θὰ ἔλυοντο ἀσφαλῶς, ἂν καὶ αἱ γυναῖκες προσήρχοντο ἀπὸ καθήκοντος ἀντιλήπτορες τῶν ἀνδρῶν, ἂν αἱ κοινωνικαὶ τάξεις ὑπεβοῦσθησαν ἀλλήλας, ἂν τὰ κοινωνικὰ χάσματα μεταξὺ τῶν πλουτοκρατικῶν, ἀστικῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων ἐκαλύπτοντο ἀμοιβαίως, ὅποτε δὲν θὰ εἴχομεν τὰ οἰκτρὰ φαινόμενα τοῦ Μπλοσδεκιισμού. Ἡ δρᾶσις τῆς γυναικὸς εἶναι ἀνεξάντλητος καὶ εἰς αὐτὴν πρέπει νὰ τεῖνῃ πᾶσα εὐγενὴς προσπάθεια τῶν φεμινιστῶν. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν καὶ ἄλλαχοῦ ἰερύθησαν ἀπὸ πολλοῦ τόσα καὶ τόσα οἰκοκυρικὰ καὶ ἐπαγ-

γελματικά σχολεῖα, δὲν παρελήθη δὲ καὶ αὐτὴ ἡ σύστασις Σχολείων τῶν «καλῶν συζύγων» εἰς τὰ ὁποῖα αἱ γυναῖκες διδάσκονται τὰς πρακτικὰς μεθόδους τῆς ἐπιτεξέως τῆς οἰκογενειακῆς εὐτυχίας.

Πρέπει νὰ διδαχθῶσι τὰ καθήκοντα πρῶτον τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζουν τὴν γυναῖκα ὡς ἄτομον ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ ὕστερον νὰ ἐπιζητηθῶσι δι- καιώματα τὰ ὁποῖα ἐλάχισται μόναι ἀτυχῶς εἶναι ἱκαναί ν' ἀποκτήσωσι. Ἡ τραγικὴ στατιστικὴ τοῦ κ. Φραγκούδη ὃ ὁποῖος ὠμίλησεν εἰδικῶς διὰ τὰ βρέφη, εἶναι ἱκανὴ νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ἐγκληματικὴν ἔλλειψιν τῆς στοιχειώδους μορφώσεως τῆς γυναικὸς. Ἡ γυνὴ πρὸ πάντων ν' ἀναδειχθῆ σύζυγος, μήτηρ καὶ ὕστερον ὅλα τᾶλλα, τὰ ὁποῖα ὁμολογοῦμεν ὅτι ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐναρμονίσωμεν πρὸς τὸν ἀληθινὸν καὶ πραγματικὸν προορισμὸν τῆς γυναικὸς.

Βεβαίως δὲν ἔνοοι τὴν ὁλότητα τῶν γυναικῶν ἐν Ἑλλάδι ἡ κ.

JAP.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΩΜΩΔΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΑ ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ

ΘΑ ἐσπρηνδομισθῶν καὶ πάλιν ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα τοῦ ἐλληνικοῦ ὄριζοντος καὶ θὰ διασταυρωθῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Πάσχα, ὅπως καὶ τὰ Χριστούγεννα, τὴν πρωτοχρονίαν καὶ τὰς ἄλλας ἐορτάς. Δὲν ὑπάρχει ῥωμῆς ποῦ δὲν στέλνει τὴν κάρτα του εἰς γνωστὸς καὶ ἀγνώστους. Μὲ εὐχὰς πολλὰς καὶ... ἀνορθογραφίας περισσότερας. Εἶναι ἄλλως τε καὶ τὸ πλέον εὐθηνὸν καὶ πρὸχειρον ψεῦδος. Με πέντε ἢ ἑξ δραχμάς ὑποχρεώνεις τόσον κόσμον! "Ἐται, καὶ ὁ τελευταῖος μικροπαγκάλης τῆς γειτονεῖας ποῦ φαρμακώνει τοὺς πελάτας του μὲ φρικαλέον λῆπος ἀντὶ βου- τούρου, δὲν λείπει ἐν τούτοις νὰ τοὺς ἐνθουμηθῆ μὲ μίαν κάρταν καὶ νὰ τοὺς εὐχηθῆ: «ματ' οἴγηαν κὲ αἴφτειχοῖαν τῷ Ἄγγον Πᾶσκα»!

Ἐὰν ἐπρόκειτο κανεῖς νὰ κρίνῃ ἀπὸ τὰς μυριάδας τῶν ἀνταλλασσο- μένων κάθε φορὰν ἐπισκεπτηρίων, θὰ ἔπρεπε νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἡ σύγχρο- νος κοινωνία ἀποτελεῖται, ὅχι ἀπὸ αἰσχροκερδεῖς ἀγωνιζόμενους πῶς νὰ ᾔδυσῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἀλλ' ἀπὸ αἰσθηματίας καὶ ἀλτρούστιας, κοπτομένους τὸν ἓνα διὰ τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τοῦ ἄλλου! Ποῖα αὐταπάτη!

Καὶ ὅμως τί τὰ θέλετε! Τὰ ἐπισκεπτηρία εἶναι ἀπὸ τὰ ἀπαραίτητα ψιθῆ, τὰ ὁποῖα θὰ ἀνεγνώριζε μὲ ὑποταγὴν καὶ αὐτὸς ὁ Μὰξ Νορ- δάου. Εἶναι ἡ κρυφὴ καὶ ἀόρατος βελονιὴ ποῦ συγκροτοῦν τὸ κοινωνικὸν φόρεμα. Τῆς πορελύσατε; Καλὸ ξημέρωμα! Τίποτε δὲν θὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του. Καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἡ θὰ ἀλληλοσφραγοῦν, ἡ θὰ αὐτοκτονήσουσιν ἀπὸ πλῆξιν καὶ ἀπὸ ἀηθίαν! Τὸ ψεῦδος εἶναι ἡ γοητεία τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς φιλοτιμούμεθα νὰ παίζωμεν ὅσον τὸ δυνατόν φυσικώτερον ἕκαστος τὸν ρόλον του εἰς τὴν ὥραν αὐτὴν κωμῆδαν, εἰς τὴν ὁποίαν συμμετέχουμεν καὶ ὡς ὑποκριταὶ καὶ ὡς θεαταὶ συγχρόνως.

Ἐποθέτω ὅμως ὅτι δύο ἄνθρωποι, παίζοντες τὸν ρόλον τοῦ φίλου ἀναμεταξύ των, εἰδὲν ἐμάντευαν τί αἰσθάνεται ὁ ἓνας διὰ τὸν ἄλλον, θὰ ἀντήλλασαν χωρὶς ἄλλο, ὅχι αἰσθηματικότητος γραπτὰς ἢ ἐντύπους, ἀλλὰ ψυλοκοπήματα καὶ μαγκουριάς. Ἄλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο, ἀφ' ὅτου ἐχρεωκόπησεν ἡ φιλία, ἡ ἐφεύρεσις τῶν ἐπισκεπτηρίων εἶναι ἀναγκαία, διὰ νὰ παίζωμεν μὲ ὀλιγωτέραν ἀηθίαν τὸν ρόλον τοῦ φίλου. Ὅλοι γνωρίζομεν ἀπὸ τί εἶδους ἀπόνδους (!) φίλους περιτοιχιζόμεθα ἀμοιβαίως. Ἐπάρχουν φίλοι ποῦ εὐχαρίστως θὰ μᾶς ἐβλεπαν κρεμασμένους ἀνάποδα.

Παρρὲν ὅταν λέγει, ὅτι ὁ φεμινισμὸς προπαρσκειάζει τὰς μεταρρυθμίσεις κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δύνανται αἱ γυναῖκες νὰ ἀμύνωνται! Καὶ ὅτι ζη- τοῦν σήμερον αἱ γυναῖκες ψῆρον, οὐχὶ διὰ νὰ κτυπήσουσιν τοὺς ἄνδρας, ἀλλὰ διὰ νὰ ἡμπορέσουσιν αὐρίον νὰ κάμουν ἐκεῖνο τὸ ὅποσον δὲν δύνανται νὰ κάμουν σήμερον... Μήπως ἡ Πολιτεία δὲν ἔχει ἤδη προνοήσει δι' ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐπαγγέλλεται ἡ κ. Παρρὲν; μήπως δὲν ἔχει προστατεύσῃ τὴν γυναῖκα, τὰ παιδιὰ καὶ τὴν οἰκογένειαν; Δὲν ἐκφράζομεν βεβαίως κανέναν φόρον ὑποκαταστάσεως τοῦ ἀνδρὸς ὑπὸ τῆς γυναικὸς εἰς τὴν **Πολιτικὴν**, λέγομεν μόνον ὅτι σκοπιμώτερον θὰ ἦτο ἂν αἱ πρωτοστα- τοῦσαι εἰς τὸν φεμινισμὸν, ἐφρόντιζαν μᾶλλον διὰ τὸ κοινὸν τῶν ἐλληνί- δων γυναικῶν συμφέρον, παρὰ διὰ τὴν κοινωνικὴν, καὶ πολιτικὴν ἀνά- δεξιαν τῶν ὀλίγων, τῶν ἐλαχίστων.

Καὶ ὅμως μᾶς στέλνουν κάθε πρωτοχρονίαν, κάθε Πάσχα, κάθε ἐορτῇ κάρτες μὲ τὰς πλέον συγχετικὰς εὐχὰς διὰ τὴν ὑγείαν μας καὶ τὴν μακροήμερευσίν μας! Ἐννοεῖται ὅτι καὶ ἡμεῖς τοὺς πληρώνομεν μὲ τὸ ἴδιον νόμισμα ὑπερθεματίζοντες μάλιστα εἰς στιλπνότητα χάρτου καὶ καλλιγραφίαν!

Ὁ Μωραῖν ἐξέφρασε μίαν ἀπελιστικὴν ἀλήθειαν: «Ὅσοι φίλοι μὲ ἐπισκέπτονται, μού προξενοῦν τιμὴν! ὅσοι δὲν μὲ ἐπισκέπτονται, μού προξενοῦν... εὐχαρίστησιν.» Νομίζω ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως εἴμεθα, σιω- πηλῶς καὶ ἐνδομύχως, σύμφωνοι μαζί του. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἔχομεν τὸ θάρρος νὰ τὸ φωνάζωμεν δυνατὰ ὁ ἓνας πρὸς τὸν ἄλλον. Μὲ τὴν ὑστερόβουλαν ἴσως σκέψιν ὅτι, ναί μὲν ἡ φιλία εἶναι μία οὐτοπία, καὶ ἀστέρον καὶ ἀνυπαρκτόν. οἱ φίλοι ὅμως, καὶ ἄνευ αὐτῆς, μᾶς εἶναι ἀπαραίτητοι. Εἶναι ἡ γαλότσος ποῦ φοροῦμεν διὰ νὰ μὴ λασιπνόμεθα. Εἶναι ἡ κτυπητὴ κορνίτζα τῆς κοσμικῆς μας πομποφανείας. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἐνοχλητικώτερον πράγμα ἀπὸ τοὺς φίλους ποῦ δὲν μᾶς χρειάζονται σήμερον, ἐνδέχεται ὅμως νὰ λάβωμεν αὐρίον τὴν ἀνάγκη των, διὰ τοῦτο ὅλη ἡ τέχνη καὶ ἡ κοινωνικὴ σοφία ἐγκείται εἰς τοῦτο: πῶς νὰ τοὺς συγκατώμεν μὲ ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέραν ἀηθίαν καὶ ἐνόχλησιν!

Καὶ ἴδου λοιπὸν ἡ εὐεργετικὴ ἐφεύρεσις τῶν ἐπισκεπτηρίων! Τοὺς στέλνομεν κάθε φορὰν τὴν κάρταν μας εἰς τὸ φανερόν καὶ πέντε... φρά- κελια ἐκ τῶν παρκακηρίων!..

Εἰς τὴν Ἀραβίαν συνήθιζαν νὰ στέλνουν κανὲν τὰς ἀμᾶξας των, διὰ νὰ παρακολουθήσουσιν φιλικὴν ἢ ἐπίσημον κηδείαν. Συγκιτητικὴν πραγματι- συμμετοχῇ εἰς τὸ ξένον πένθος! Κάτι ἀνάλογον γίνεται καὶ τώρα μὲ τὰ ἐπισκεπτηρία. Στέλνομεν—ὁ καλὸς δά, ἔννοῶ, κόσμος—τὸν ὑπηρετά- κον μας μὲ τὸ ἀμᾶξι, διὰ ν' ἀφήσῃ μερικὰς κάρτες πρὸς ἐξόφλησιν ὀρε- λομένων—ἴσης ἀξίας—ἐπισκέψεων!

Μένον αἱ κυρίαί—τῆς καλῆς πάντοτε τάξεως—εὐλικρινέστεραι αὐταί, πηγαίνουσι συνήθως αἱ ἴδια καὶ ἀφήνουσιν τὰς ἰδικὰς των.

— Τί λές, Λιλὴ! Πᾶμε νὰ κάμωμε μιά ἐπισκεψὴ τῆς Μαίρης; Τῆς χρωστῶ, καὶ μὲν...

— Τέτοια ὥρα; Ποτὲ δὲν εἶναι στὸ σπίτι.
— Μὰ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς! Τῆς ἀφίνομε μιά κάρτα καὶ ξεμπερδεύο- με... Τὴ βαρύνεμαι, ξέρεις...

Και έτσι συνάπτονται, διαμείβονται, διατηρούνται γνωριμίες, σχέσεις, φιλίες, αίσθηματολογία, επικοινωνία ψυχής και πνεύματος. Τι πιστεύετε; Υπάρχουν άνθρωποι που σχετίζονται και επικοινωνούν δι' επισκεπτηρίων μόνον! Και μη την αλήθειαν, αυτά είναι χωρίς άλλο αι άγνότεραι και διαρκέστεραι σχέσεις.

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

ΤΟ ΡΑΔΙΟΝ

Από μίαν συνέντευξιν του διευθυντού των εν Παρισίοις Ίνστιτούτων Ραδίων Δρος Ρενιού πρὸς γάλλον δημοσιογράφον, σχετικῶς μετ' την ραδιοθεραπείαν, παραλαμβάνομεν τὰ ἑξῆς:

Ἡ λυχνία τοῦ Ἀλαδίν! Μίαν μαγευτικὴν νύκτα, λέγει ἓνα ὄμορφο παραμῦθι τῆς Χαλιμάς ὁ Σεχραζὰδ ἔφευρε τὴν λυχνίαν αὐτήν, ποῦ ἐπέτρεψε σὸν Ἀλαδίν νὰ κινήσῃ τὴν τύχην του, ἀφοῦ τοῦ ἐπραγματοποίησε κάθε ἐπιθυμίαν. Ἀρκητοὺς αἰῶνας ἀργότερον μιὰ γυναίκα ἀνεκάλυψε νέον στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐσκόρπειεν ὅπως ἡ λυχνία τοῦ Ἀλαδίν, φῶς καὶ θερμότητα. Οὐχὶ ὅμως διὰ νὰ εὐτυχήσῃ αὐτὴ, ἀλλὰ διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων. Σήμερον πολλὰ ὄνειρά μας δὲν προσκροῦσιν διαλυόμενα, κατὰ τοῦ βράχου ποῦ λέγεται ἐπιστήμη. Χάρις εἰς τὸ ράδιον ἐνισχύονται, ἐνίοτε δὲ μάλιστα καὶ πραγματοποιοῦνται.

Ἀπὸ τὸ πολῦτιμον αὐτὸ φυλακτὸν εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπάρχει μόνον ἓν γραμμάριον. Καὶ ὅμως τὸ γραμμάριον αὐτὸ πόσα θαύματα δὲν ἐπέτελεσεν ἀπὸ τοῦ 1916, πόσας χιλιάδας στρατιωτῶν δὲν ἐθεράπευσε! Ἀντιθέτως πρὸς πᾶσαν ἄλλην οὐσίαν τὸ ράδιον, ὅσας φορὰς καὶ ἂν χρησιμοποιηθῇ, οὐδέποτε χάνει τι ἀπὸ τὴν δύναμιν καὶ ἐνεργητικότητά του. Ἀδιάφορον πρὸς πᾶν ὅτι τὸ περιετοιχεῖται, ἀδιακόπως, κυριολεκτικῶς ἐμάσσει τὰ ἄτομά του, κλεισμένον μέσα εἰς τὸν μικροσκοπικὸν του πύθρον ἀπὸ πέτρα καὶ μολύβι, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀπὸ μέγαν ἀριθμὸν ἐτῶν δὲν ἔχει ἐξέλθει.

Ἐν τούτοις, ὅπως ἡ πρώτη οὐσία, ἡ οὐσία—μήτηρ, ὡς λέγουσιν οἱ ἐπιστήμονες, προφυλαχθῆ ἀπὸ κάθε κίνδυνον, χρησιμοποιεῖται σήμερον οὐχὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον ράδιον, ἀλλ' ἡ «πνοή» του, θὰ ἐλεγεί τις.

Ἐνῶ διαλύομεν τὸ ράδιον ἐντὸς τοῦ ὕδατος «κάτι τι» ἐκφεύγει εἰς τὸν ἄερα. Αὐτὸ τὸ καὶ εἶνε ἀέριον, τὸ ὁποῖον, ἀπαλασσομένο καθε ἀκαθάρτου οὐσίας, βλέπομεν ὅτι κατέχει ὅλας τὰς ἰδιότητας τοῦ ραδίου πλην μίας· ὅτι ἡ ζωὴ του εἶνε πολὺ βραχυτέρα. Ἐνῶ τὸ ἥμισυ μιάς δεδομένης ποσότητος ραδίου ἐξαφανίζεται εἰς χίλια ἐπτακόσια ἔτη, τὸ ἀέριον αὐτοῦ ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ εἰς τρεῖς ἡμέρας. Ἀλλὰ πόσῃ δραστηριότητα ἀναπτύσσεται κατὰ τὰ ὅρας αὐτάς, καίτοι εἶνε πρακτικῶς ἀδύνατον νὰ διακριθῶμεν τὴν ἀπόλυτον ποσότητα οὐσίας τὴν περιεχομένην εἰς τὸ ἀέριον τοῦτο. Χρησιμοποιοῦνται σήμερον ποσότητες τοῦ ἀερίου τούτου, τῶν ὁποίων τὸ βάρος εἶνε ἓν δεκάκις ἑκατομμυριοστὸν τοῦ γραμμαρίου, κλεισμένα ἐντὸς εἰδικῶς προπαρασκευασμένων σωληναρίων. Διὰ νὰ ἐπιτευθῇ ἥμισυ λίτρον τοῦ ἀερίου τούτου, θὰ ἐχρειάζετο εἰς τόννον καθαροῦ ραδίου!

Οὐδὲν δοχεῖον ἄλλως τε θὰ ἦτο δυνατόν νὰ παραλάβῃ τοῦτο, καθὼς ὅσον τοιαύτη ποσότης ἀερίου ραδίου θὰ ἔλυονε καὶ θὰ μετέβαλλεν εἰς ἀμίαν, αὐτοστιγμῆ πᾶσαν γνωστὴν οὐσίαν.

Ἐκτὸς τῶν νέων ὀριζόντων πιθανότητων, ἴδιον ἀπὸ ἀπόψεως καθαρώς χημικῆς, ποῦ διανοίγει δι' ἡμᾶς ἡ θαυμασία ἀνακάλυψις, ἃς ἴδωμεν πῶς χρησιμοποιεῖται σήμερον τὸ ράδιον εἰς τὴν θεραπευτικὴν.

Μέχρι τοῦδε οἱ πάσχοντες ἐξ ἀνιάτου καρδίου δὲν εἶχον τίποτε νὰ ἐλπίσουν. Ὁ ἰατρὸς περιεποιεῖτο τὰς πληγὰς των καὶ τοὺς ἄφινε νὰ βαδίζουσι σιγὰ-σιγὰ πρὸς τὸν θάνατον. Ἀλλ' ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ σχετικῶς πάσχοντες ἐξ ἀνιάτου καρδίου, τὸ μαρτύριόν των συχνὰ εἶνε μακρότατον, τὰ δὲ νοσοκομεία οὐδέποτε ἦσαν ἀρκετὰ ὅπως στεγάζουσιν τοὺς δυστυχεῖς αὐτούς. Αἴφνης μιὰ αἰφνιδία ἐλπίς ἐφότισεν τὸν ἰατρικὸν ὀρίζοντα. Θὰ ἠδύνατο τὰχα τὸ ράδιον καὶ αἱ ἀκτίνες Χ (στενοῖ συγγενεῖς ἀκτίνων τινῶν τοῦ ραδίου), νὰ θεραπεύσουσι τὸν καρδίνον; Ἀμέ-

Τι τὰ θέλετε! Τὰ ὥρατα πράγματα, ὅπως εἶναι καὶ ἡ φιλία, πρέπει νὰ ἀπολαμβάνωνται ἐξ ἀποστάσεως. Μόλις τὰ ἐγγίσωμεν, μόλις ἔλωμεν εἰς ἐπαφήν, τὰ ἀσχημίζομεν καὶ τὰ λερώνομεν.

ΚΩΝ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ

ὡς ἤρχισαν πειράματα συνεχῆ, ἐπὶ τέλους δὲ ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ ράδιον δύναται νὰ θεραπεύσῃ μερικὰς περιπτώσεις καρδίου καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι δὲν δύνανται ἄκωμη νὰ θεραπευθοῦν. Καὶ ἰδοὺ πῶς συντελεῖται τὸ νέον αὐτὸ θαῦμα.

Τὰ κύτταρα, τὰ θεμελιώδη στοιχεῖα τῆς ζωῆς ὅλης ἀναπαράγονται ὑποδιαιοόμενα. Ἐνῶ ὑποδιαιοοῦνται ὅμως, εἶνε τὸσον εὐαίσθητα καὶ εἰς ἀσθενεῖς δόσεις ἀκτίνων ραδίου, ὥστε ἀποθνήσκουν ἐκτιθέμενα εἰς αὐτάς. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ καρδίου εἶνε ὁ ἀτελείωτος πολλαπλασιασμὸς κυττάρων. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ κλεις τοῦ μυστηρίου. Ἐνῶ ὁ χειρουργὸς, μὴ δυνάμενος φυσικὰ νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ τῶν καρδιογενῶν καὶ ὑγιῶν κυττάρων, ἀποκόπτει ἀφθόνως εἰς τὸ πάσχον μέρος, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ, ἂν ἄφῃσεν ἡ ὄχι τὸ σπέρμα νέου ὄγκου, αἱ ἀκτίνες τοῦ ραδίου προβαίνουν εἰς ἐκλογὴν, ἀπικραμίλλου, ἀφαντάστου λεπτότητος. Μεταξὺ τῶν σαρκῶν, ὅπου κανεὶς δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ διακρίνῃ τίποτε, ἀναζητοῦν τὰ καρδιογενῆ κύτταρα καὶ τὰ φονεύουν. Εἰς τὴν ἀγρίαν αὐτὴν σφαγήν, μόνον τὰ χρῆσιμα καὶ ὑγιᾶ κύτταρα εἶνε σεβαστά!

Αἱ χῶραι, εἰς τὰς ὁποίας ἰδρύθησαν θαυμασία ἰνστιτούτα καὶ ὄργανα πρακτικὰ, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶνε ἡ θεραπεία ἀσθενῶν διὰ τοῦ ραδίου, εἶνε ἡ Ἀγγλία, ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἀμερική. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἰδίως ὑπάρχουν κλινικὰ κέντρα πρώτης τάξεως, πλουσίας ἐφοδισμένα μετὰ ράδιον. Εἰς τὸ Λονδίνον τὸ «Ἰνστιτούτον Ραδίου» καὶ τὸ «Μίντελς Χόσπιταλ» κατέχουν ἕκαστον, πέντε γραμμάτια ραδίου. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰσήχθησαν πρὸς θεραπείαν διὰ ραδίου εἰς τὰ διάφορα νοσοκομεία 6.232 πάσχοντες ἐκ καρδίου, ἐξ ὧν 4.205 δωρεάν. Τὸ ἓν τέταρτον τῶν ἀσθενῶν αὐτῶν ἐθεραπεύθησαν ἐντελῶς. Ἀλλὰ καὶ πολλὰ πόλεις τῆς Ἀγγλίας κατέχουν πρώτης τάξεως νοσοκομεία καὶ κλινικά; ἀφιερωμένα εἰς τὴν ραδιοθεραπείαν. Τὸ τελευταῖον ὅμως νοσοκομεῖον εἶνε τὸ «Μεμόριαλ Χόσπιταλ» τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ ὑπηρεσία τῆς ραδιοθεραπείας τοῦ νοσοκομείου τούτου, θαυμασίως ὠργανωμένη, κατέχει πέντε γραμμάτια ραδίου, ἡ δὲ ποσότης αὐτὴ ἀξιώνεται κατὰ ἓν γραμμάριον ἐτησίως. Ἐπίσης εἰς τὸ Πίττσβουργ, τὸ Σικάγουν, τὴν Βαλτιμῶρη, τὴν Βοστώνην καὶ ἄλλας Ἀμερικανικὰς πόλεις ὑπάρχουν τέλεια νοσοκομεία καὶ ἰνστιτούτα ἐφοδισμένα μετὰ ἀρκετὴν ποσότητα ἐκ τοῦ πολυτίμου μετάλλου. Πρὸς τὰ ἀνωτέρω ἐπίσης ἀμιλλῶνται ἐπιτυχῶς τὰ ἰνστιτούτα τῆς Βιέννης, Βερολίνου, Χαϊδελεβέργης, Ἀμβούργου, Λειψίας καὶ πλείστον ἄλλων, Γερμανικῶν ἰδίων πόλεων.

Οὐχὶ μόνον εἰς τὰς πρωτεύουσας, ἀλλὰ καὶ εἰς κάθε σπουδαῖαν ἐπαρχικὴν πόλιν πρέπει νὰ ἰδρυθῶν νοσοκομεία ἢ τοὐλάχιστον ἰατρεῖα, τὰ ὁποία νὰ δέχονται τοὺς ἀρρώστους εἰς τὰ νοσοκομεία εἴθια ἐφαρμοζέται ἡ ραδιοθεραπεία· δέχονται σήμερον ἀκόμη καὶ ἀσθενεῖς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς τοιαύτην κατάστασιν, ὥστε ἡ χειρουργικὴ ἐπέμβασις καθίσταται ἀδύνατος.

Ἀρκετοὶ ἐκ τῶν καταδικασμένων τούτων θεραπεύονται. Ἀλλὰ καὶ ἐκείνοι, τῶν ὁποίων ἡ κατάστασις εἶνε ἀπελπιστικὴ, ἀνοικοφίλοντα, καθόσον παρατίνεται ἡ ζωὴ των καὶ ἐλαττοῦνται οἱ πόνοι. Ἐκτὸς ὅμως τούτου ἡ ραδιοθεραπεία μεταβάλλει τὸσον τὴν γενικὴν κατάστασιν τῶν ἀρρώστων, ὥστε δίδε εἰς αὐτοὺς τὴν «ἰλιουζιὸν» τῆς θεραπείας.

Ὅλοι ἡ κινήσις, ἡ ὁποία ἤρχισεν εἰς τὸ Παρίσι διὰ τὴν ἰδρυσιν ἰνστιτούτων πρὸς πειραματισμὸν ὀφείλεται εἰς τὴν μεγάλην ἐπιστήμονα κυρίαν Κυρί, τὴν ἀνακαλύψασαν τὸ ράδιον, ἥτις, ἄλλως τε, αὐτὴ ἐδώρησε καὶ τὸ ἓν γραμμάριον ραδίου, τὸ ὁποῖον κατέχει ἡ Γαλλία.

HENRI ARDEL

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΝΥΚΤΩΝΕΙ...

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

ΕΝΑΣ ἑλαφρὸς κτύπος ἐσήμανε στὴν πόρτα μου. Μὲ ἀνεκάλυψαν. Καὶ οἱ ἐπισκέπται ποῦ προσέβλεψα ἤρχισαν διακριτικὰ, κατόπιν πολυπληθεῖς νὰ καταλαμβάνουν τὸ αὐστὸν μου. Κατ' ἀρχὰς οἴκεισι, κριτικοὶ, κατόπιν μακρῶν φίλοι, ἀκόμη καὶ ἀγνωστοὶ, ποῦ παρεσύρθησαν καὶ ὅλοι ζητοῦσαν τὸν Μαίτρ, ποῦ ἔλειπε πάντοτε.

Ἐξ ἐνστικτοῦ ἐπαίξα τὸ πρόσωπον συζύγου τοῦ Μεγάλου ἀνθρώπου καὶ ὑποδεικτικῶς ἔδειξα ἐμεῖς, ἐδεχόμεν συγχαρητήρια, αἰτήσεις, κρίσεις ἐπὶ τοῦ ἔργου, τῶν ἐκτελεστῶν καὶ πρὸ πάντων τῆς θαυμασίας Δαναΐδος, τὴν ὁποῖαν ἐπαινοῦσαν μετ' ἑνθουσιασμῶν.

Εὐτυχῶς, ἠδυνήθηον νὰ κρατήσω τὴν ὑπερφάνειαν νὰ μὴ παρουσιάσω τίποτε εἰς τὸ κοινὸν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῆς συζυγικῆς ζωῆς μου. Ἄλλ' ἐνῶ παίζω τὸν ρόλον μου μίαν σκοτεινὴν περιφρόνησις τοῦ ἑαυτοῦ μου φωνάζει ἐν συνείδησί μου, ἐπεὶ δὲ δέχομαι τὸν ρόλον αὐτό, ἐνῶ ἐκεῖ κάτω ὁ ἄνθρωπος αὐτός ὁ ὅποιος ἐπὶ ψιλλῷ ὄνοματι ἐξακουλοῦθε νὰ εἶναι σύζυγός μου, μετ' ἑμὲ ζῶντος χωρὶς πρόσχημα· τὸ θέλει τοὐλάχιστον, ἂν δὲν τὸ κάνει αὐτὴ τὴ στιγμῆ.

Ἡ Μαρινὲτ εἰσέρχεται μετ' φίλῃ θωπευτικῶς καὶ μοῦ ρίπτει ἓνα ἀπὸ τὰ χαριτωμένα θαυμαστικά ποῦ συνηθίζει:

— Βίβα, πῶς σοῦ πηγαίνει ἡ συγκίνησις τῶν πρώτων! Ἀπόψε ἀγαπητή, μοιάζεις περισσότερο ἀπὸ ἄλλας φορὰς σὲ μιὰ νύκτα ἔρωτος!

Ἄπαντῶ μετ' εἰρηνικὴν κίνησιν τῶν ὤμων. Ἐν τούτοις γιὰ ἓνα δευτερόλεπτον μίᾶ ἔνταρα βραδεία μὲν μου. Ποῦ ἡ μικρὴ αὐτὴ ἐξετρίψασε τὴν ἀπερίσκεπτη σύγκρισίν τής; Ἄγνωστὸν ἐν τούτοις, ὅτι ὁ ἀδελφός τῆς τὸν παλῶ καιρὸ, ἀγαπῶσε νὰ μετ' ἐλέγξῃ ἔτσι «Μικρὴ νύκτα ἔρωτος» . . .

Μηχανικῶς ρίπτω ἓνα βλέμμα στὸν καθρέπτη, περιέργη νὰ δῶ πῶς τὸ πρόσωπό μου προεόσσει τέτοια παρατήρησι.

Διατηρῶσκ τὴν ἀνταξίαν τῆς ζωηρᾶς προσοχῆς μετ' ἢ ὁποῖαν ἤκουσα. Ἄλλὰ ποῦ ἡ Μαρινὲτ εὐρήσκει ἔρωτα· ἀκόμη, ἀπλῶς καὶ σκιαν ἔρωτος, ὅπως λέγει: ὁ ἄλλος . . . παράδοξος αὐτὴς ἢ μικρὸς!

Ἀμέσως, γύρω ἀπὸ τὴν Μαρινὲτ μιὰ μικρὰ αὐλὴ σχηματίζεται, τὴν ὁποῖαν ὅσο μπορεῖ καλύτερα προσπαθεῖ νὰ κάμῃ νὰ λάμψῃ, ἐν τούτοις ὑποδέχομαι τὸν σύζυγόν τῆς, ὁ ὅποιος, καὶ αὐτὸς ἀκόμη, ἐρωτᾷ:

— Δὲν εἶναι ἐδῶ ὁ Μαίτρ;

— Ὄχι, πρέπει πρὸς τὸ παρὲν νὰ ἀρκεσθῆτε μόνον σὲ μένα.

Μετ' ὅσον «αὐλικὸν» τοῦ τρόπου μοῦ φιλεῖ τὰ δάκτυλα.

— Ἀλλὰ δὲν θέλω τίποτε καλύτερον καὶ φανταζομαι ὅτι ὁ κύριος ποῦ σὰς φέρω εἶναι τῆς γνώμης μου . . . Ἰάκωβος ντὲ Μεγιάν, καλὸς μου συμμαθητὴς ποῦ ξαναβρήκα γυρίζε ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν καὶ ἡ Δαναΐς τὸν ἔνθουσιαζει.

Πλησίον τοῦ πραγματικῶς εἶναι ἓνας ὑψηλὸς νέος, κομψός, πολὺ μεγαλύτερος, τοῦ ὁποῖου τὰ σταχτιά ἀνοικτὰ μάτια κυττάζουν κατάματα ὁ ἄγνωστος, μετ' ὅσον ἀπὸ μακρὰ εἶδα τὴν Μαρινὲτ νὰ μιλᾷ, προσέκλινε:

— Κυρία, εἶμαι πολὺ συγκεχυμένος ποῦ εἶμαι ἐδῶ, πιστεύσατέ με. Ὁ συγχαμηρὸς σας μετ' ἐπεὶ συνομιλῶν, χωρὶς νὰ μοῦ εἶπῃ ποῦ με ὡδηγοῦσε. Καὶ ἔπειτα, εἰς τὸ κατώφλι τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας ὑπέκωψα εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ εἰσήλοχα . . . Ἰδοὺ . . .

Ἡ ὁμολογία ἐρρίφθη ἄστετα μετ' ὄνον μισο-ἐντροπισσένον, μισο-ἔνθουσιασμένον. Τὸν καθασύχασα:

— Ἐὰν σὰς ἦτο εὐχάριστον νὰ τὸ κάμετε, εἴχατε δίκαιον νὰ εἰσχωρήσετε εἰς τὸ μικρὸ σκιερὸ μας καταφύγιον. Ὑπάρχουν τόσον ὀλίγα διασκεδαστικά πράγματα ἐν τῇ ζωῇ, ὥστε εἶναι πάντα καλὸ νὰ προσφέρωμεν στὸν ἑαυτὸ μας ἕκεινα ποῦ κινῶν τὸ ἐνδιαφέρον μας ἐνῶ περνοῦμε.

Καὶ αὐτὸς πάλιν:

— Κυρία, νὰ τολμηρῶ νὰ σὰς ψιθυρίσω, ὅτι αὐτὴν ἀκριδῶς τὴν συμβουλήν δίδει ἡ μουσικὴ τοῦ κ. συζύγου σας;

Μπά, μπά, μπά! . . . Ἐμπιστευθῆτε λοιπὸν εἰς τὸ προσώπιόν τοῦ ψυχρῶ, τοῦ ὁποῖου τὸ χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ ἰσχυρὰ θέλησις! Ἐχῶ ὀλίγον τὴν περιέργειαν νὰ ἐξηγηθῇ ὁ ἐπισκέπτης μου καὶ εἰς τὸν θόρυβον τῶν συνομιλιῶν ποῦ διασταυροῦνται, ἐπιμένω:

— . . . Δηλαδή; Κύριε.

— Θεέ μου, Κυρία, ἴσως ἐπεὶ ἐρχομαι ἀπὸ πολὺ μακρὰν δὲν εἶμαι ἐνηθρονισμένος; Ἀλλ' ἡ μουσικὴ αὐτὴ ἀποκαλύπτει εἰς τὴν ἀγνοία μου ὅπως ἓνα δάσος μαγικὸν ὅπου πλανῶμαι ζαλισμένος μετ' ἡ ἀβεβία συνείδησιν ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνον,

— Ἐπικίνδυνον διὰ . . .

— Δι' ἐκείνους ποῦ τὴν ἀκούουν μαγευμένοι μέχρι τοῦ σημείου ποῦ καὶ ἐγὼ εἶμαι. Εἶναι σαγηνευτικὴ! Εἶναι ἀπίστευτον, σὰς δίδει τὴν διάθεσιν νὰ κάμετε ἐκεῖνο ποῦ οἱ ἐνόρτοι ὀνομάζουν ἀνοησίας!

Ὁ κύριος αὐτός εἶναι ἀσφαλῶς διορατικὸς. Καὶ διασκεδάσασα ἔρωτῶ ἀκόμη:

— Πρώτη φορὰ ἀκούετε μουσικὴν τοῦ συζύγου μου;

— Ζῶ πολλά χρόνια, Κυρία, μακρὰν τῆς Γαλλίας . . .

— Τότε θὰ ἤμουν περιέργη νὰ μάθω τὴν ἐντύπωσίν σας ὅταν θὰ ἀκούσετε ὅλην τὴν ὄπερα. Ἄν δὲν φοβήθητε νὰ παρατραβήξετε τὴν βραδεία σας, μετὰ τὸ θέατρο ἐλάτε μετ' ὅσον σύγχαμηρὸν μου καὶ τὴν κουνιάδα μου νὰ πάρετε, στὸ σπήτι, ἓνα φλυτζάνι τσάι. Μετ' ὅσον συντροφιά, σὰς προειδοποιῶ. Τὰ βράδια τῶν πρώτων, τὸ σαλόνι μου δέχεται ὄχι μόνον φίλους, ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους τῶν φίλων . . .

Γιὰτὶ τὸ εἶπα; . . . Ἡ φράσις μου δὲν ἐτελειώσε, ποῦ ἡ πρόσκλησις αὐτὴ μοῦ φαίνεται ἀνεξηγήτη καὶ παράξενη. Ἐν τούτοις περνοῦν περαστικοὶ ἀπὸ τὸ σαλόνι μου! . . .

ἴσως γιὰτὶ ἀνακαλύπτω μιὰ ἐκπληξί, —μαγευμένη—εἶν' ἀλήθεια!— εἰς τὰ μάτια ποῦ βάζουν ἐπάνω μου ἓνα φωτερό βλέμμα. Αὐτὰ τὰ μάτια δὲν θὰ ψεύδωνται ποτέ.

— Κυρία, ὀμιλεῖτε σοβαρῶς; . . . Προσέχετε θὰ πῶ ἀναί.

— Ἀλλὰ θὰ σὰς ἐνόμιζα μὴ εὐγενὴ ἂν λέγατε «εἴχι».

— Τότε πολὺ γρήγορα μετ' ἀπειρὴν εὐγνωμοσύνην λέγω ἀναί . . .

Καὶ προσκλίνει κατόπιν ἀποχαιρετῶ διότι τὸ κουδούνισμα ἀναγγέλλει τὸ τέλος τοῦ διαλείμματος. Καὶ ὁ Ροβέρτος εἶναι ἀκόμη ἀόρατος. Ἀκριδῶς μόλις τὸ θεωρεῖον ἀδιάξει ἔρχεται νευρικὸς καὶ μειδιῶν μοιράζει τυχαίως βιαστικὰ χειροσφύζιμα, ἀπαντήσεις, συντόμως ἐρωτήσεις, ζητῶν τὰς ἐντυπώσεις τοῦ κοινου, ἀφοῦ ἔμαθε τὰς τῶν καλλιτεχνῶν.

Κατόπιν ὅλοι ἐξαφανίζονται. Ἡ αὐλαία σηκώνεται. Μοῦ ψιθυρίζει:

— Ἐκεῖνη ἔχει ἐξαιρετικὴν διάθεσιν. Νομίζω πῶς θὰ κερδήσωμε λαμπρὰ τὸ παιγνίδι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΕΜΠΕΙΡΙΚΟΣ

3-ΟΔΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ-3

ΑΘΗΝΑΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗΛ. 12-27.

Γραφεία ἐν Πειραιεῖ, - Κωνσταντινουπόλει, - Σμύρνη, - Νέα Ὑόρκη.

Ἰδιόκτητος Ἀεροπλοῦα.

ΕΦΟΠΔΙΣΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Γενικὸν ἐμπόριον ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΞΑΓΩΓΗ.

Τὰ μεγαλεῖτερα ἰδιόκτητα μαρμαρορυχεῖα ἐν Ἑλλάδι.

Ἐργοστάσιον ἐπεξεργασίας μαρμάρων.

Μάρμαρα λευκὰ καὶ οἰουδήποτε χρώματος δι' οἰκοδομὰς καὶ δι' οἰασδήποτε ἄλλας ἐργασίας.

“ΑΓΚΥΡΑ,,
Ο. Γ. Ε. & Β.
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΚΕΦ. ΔΡΧ. 1.000.000

44-ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ-44

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 11-07

Ο ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΝ ΑΝΑΤΟΛΗ

Πώλησις βιβλίων λιανική καὶ χονδρική ἐν τοῖς γραφείοις.

ΤΜΗΜΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ἀντιπρόσωποι μεγάλων οἰκῶν Ἀμερικανικῶν, Ἀγγλικῶν, Γαλλικῶν καὶ Ἰαπωνικῶν.

Κάτοχοι τελειοτάτου Οἴνουπνευματοποιείου

ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ ΜΑΣ ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ

44-Μητροπόλεως-44

ΑΘΗΝΑΙ

ΔΙΑ ΠΑΣΑΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΝ

Ἡ πλέον θρεπτική, νόστιμος καὶ εὐθνή τροφή εἶνε ἡ ΣΟΚΟΛΑΤΑ καὶ τὸ ΚΑΚΑΟ

ΠΑΥΛΙΔΟΥ

Διὰ ΒΡΑΣΙΜΟΝ ἐτικέττα μπλέ. — Διὰ ΦΑΓΩΜΑ ἐτικέττα σοκολατόχρους. — ΓΑΛΑΚΤΟΣ ἐτικέττα ἐρυθρᾷ.

ΠΩΛΗΣΙΣ: Λιανική εἰς ὅλα τὰ Ἐδωδιμοπωλεῖα καὶ Ζαχαροπλαστεῖα. — ΧΟΝΔΡΙΚΗ: Ὀδὸς Αἰόλου 111

ΑΘΗΝΑΙ